

Resahat

Aynel Pinar / Pınarın Başı Gözü Özü

Altı Aylık İlim ve Kültür Dergisi

YIL: 3 • SAYI:10 • NİSAN 2019

TEVEKKÜL

Muhammed Arap KARAHAN

FATIMA EL-FİHRİ

Şeyda KÖŞKER

BU NİCE OKUMAKTIR

Rabia KARAGÖZ

Sahibi
BEDİR KARAHAN İLİM YAYMA VE
YARDIMLAŞMA DERNEĞİ ADINA

Başkan
Yılmaz KARAHAN

Editör
Serdal ŞERBETÇİOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Yusuf Bedir YILMAZ

Yazı Denetim Kurulu
Yılmaz KARAHAN
Cennet ÖZDEMİR
Şeyda KÖŞKER

Yayın Kurulu
Muhammed Arap KARAHAN
Rabia KARAGÖZ
Hatice GÜREL
Ayşe YILMAZCAN
Cennet ÖZDEMİR
Davut ÖZDAL
Şeyda KÖŞKER
Ayşenur KARAHAN
Erol ŞENÖZ
Özlem YILDIRIM
Ömer Faruk KEŞKEK
Ayşe ÇABUK
Fatma Zehra ÇABUK

Yazışma Adresi
Sahabiye Mah. Çiğdem Sk. Çiğdem Apt.
No: 9/3
Kocasinan/Kayseri

İrtibat
resahatdergi@gmail.com
0 (532) 565 32 21

Web Sitesi
www.resahat.com

Grafik ve Tasarım
Volkan KARAKAŞ

Baskı
ORMAT MATBAA

Bu dergi **Basın Konseyi'nin** yayınladığı basın meslek ilke-lerine uymayı taahhüt eder. Yazı ve ilanların tüm sorumluluğu yazarlarına ve ilan sahibine aittir. Gönderilen yazı, şiir ve resim yayınlanmasada iade edilmez. Dergi, bu yazı ve resimlerini daha sonra yayınlama hakkını saklı tutar. Cevap hakkı doğabilecek yayın için cevap hakkı saklıdır. Dergide yer alan tüm yazılar kaynak gösterilerek kullanılabilir.

10

Hazerfan Ahmet Çelebi
Ayşe Yılmazcan

20

Fatıma El-Fihri
Şeyda KÖŞKER

24

Hace-i Semerkandi Hazretleri
Cennet Özdemir

44

Bu Nice Okumaktır
Rabia KARAGÖZ

04

Tevekkül

Muhammed Arap KARAHAN (H.Z)

06

Kalb-i Kur'an: İnşirah Suresi Tefsiri

Hatice GÜREL

10

Hazretfan Ahmet Çelebi

Ayşe YILMAZCAN

12

Kissadan Hisse

Erol ŞENÖZ

14

Manevi Kazancı Bol Zaman Dilimleri;

Üç Aylar

Davut ÖZDAL

18

Kur'an-ı Kerimde Şükür

Ayşenur KARAHAN

20

Fatıma El-Fihri

Şeyda KÖŞKER

23

Feyiz Deryası

Ayşe ÇABUK

24

Hace-i Semerkandi Hazretleri

Cennet ÖZDEMİR

28

Mumlar Çevresini Aydınlatma

Aydınlatma Tükenir

Özlem YILDIRIM

32

Fıkıh Köşesi; Abdest

Erol ŞENÖZ

40

Bedir KARAHAN (K.S.) Efendiye

Evlat Olmanın Güzelliği

Ömer Faruk KEŞKEK

44

Bu Nice Okumaktır

Rabia KARAGÖZ

46

Siyer-i Nebi

Fatma Zehra ÇABUK

Muhammed Arap KARAHAN

TEVEKKÜL

Esselamünaleyküm ve rahmetullahi ve berekatühü Alemlerin rabbi olan Allah (cc) 'a hamdü sena olsun, salât ve selam sevgili habibi Muhammed Mustafa (sav) 'ya ehline ve ashabına olsun.

Yapacağımız her işte Allah (cc) 'ın hakkımızdaki kararına razı olmaktır, tevekkül. Kişi gücünün yettiğini ve üzerine düşen yükümlülüğü yapıp kaldırabileceği kadar gayreti gösterdikten sonra "Yarabbi senin benim için vereceğin her karara razıyım." demektir, tevekkül. Bir başka deyişle tevekkül hakkın kaderine isyan etmemektir. Tevekkül iman doruk noktasıdır. "Ey rabbim senin lütfuna da kahrına da razıyım." demektir, böyle inanmaktır. Tevekkül hakka samimimi muhabbettir. Yaptığımız her işte en güzelini yaptıktan sonra, Allah (cc) 'a yaptığımız işi teslim edip sonuca razı olmak en güzel tevekküldür.

Hiçbir gayret sarf etmeden, emek yapmadan, yorulmadan "Allah (cc)'ın bana verdiği razıyım" demek tevekkül değil tembelliktir.

Sevgili Peygamber Efendimiz (sav), "Önce deveni bağla sonra tevekkül et." buyurmuşlardır.¹ Yani tevekkül; sağlam tedbir almak, gerekli ciddiyeti göstermek ve yapılan işte samimi olmaktır. Allah'ü Teala ayeti kerimede "Size verilenler dünya hayatının metaidir (kısa süreli faydalanma). Allah katında olan faydalanma ise daha hayırlı ve daha süreklidir. Bu da iman edip Rablerine tevekkül edenlerin işidir."² buyurmuştur.

Dünyalık işlerimiz yolunda olmayabilir, rızığımız düşündüğümüz kadar bol ve bereketli olmayabilir, sağlığımız bozuk olabilir. Yani yaşadığımız dünya hayatı, düşlediğimiz hayallerimizin gerisinde kalabilir. Bizler dünyaya gelirken, bizi yaratan Rabbimizle bir pazarlık yapmadık. Yani "Ya Rabbi, bizi yaratıyorsun ama bizi zenginlerden kılacak, sağlıklı yaşatacaksın, dünya hayatımızda her daim mutlu olacağız." diye bir istekte bulunma durumumuz olmadı. Allah azze ve celle'de bize, "Bak! Sizi dünyaya gönderiyorum ama siz hep mutlu olacaksınız, bir eliniz yağda, bir eliniz balda olacak." diye bize bir taahhütte bulunmadı. Aksine şöyle buyurdu, "Muhakkak ki biz sizi korkuyla, açlıkla ve mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltme ile imtihan edeceğiz, o sabredenlere müjdele. Onlar ki başlarına bir musibet geldiği zaman, biz Allah'a aitiz ve sonunda da ona döneceğiz derler."³ Allah'ü Teala ayette; biz kullarını imtihan edeceğini, sabredenleri ahirette cennetine koyacağını bildiriyor. Dünya hayatındaki sıkıntılarda Allah (cc) 'a tevekkül edip "Muhakkak biz sana döneceğiz." diyenleri ahirette mükâfatlandıracağını belirtiyor.

1 İbni Aksir

2 Şura 36

3 Bakara 155-156

Kısacası Allah'ü Teala dünya hayatının sorunlarla ve sıkıntılarla olabileceğini bize bu ayette açıklıyor ve ahiretimizi kazanmamız için kendisine tevekkül etmemizi istiyor.

Hız. Musa (as) Tur Dağı'na Allah'ü Teala ile konuşmak için giderken, yolda bir adama rastlamış ve adam Musa aleyhisselama şöyle bir ricada bulunmuş; "Ya Musa! Kapımızın önünde komşu hakkına riayet etmeyen zalim bir komşumuz var. Bunlar sabahlara kadar bağırırlar, çağırırlar. Bizim ve çocuklarımızın, evimizde rahat bir nefes alıp istirahat etmemize mani olurlar. Şimdiye kadar bu komşumuzun olanca zulüm ve işkencesine tahammül ettiysek de artık sabrımız bitti tükendi. Ya Musa! bu zalim komşumuzun ne kadar ömrü kaldığını Allah (cc) 'a sor da, bu anlayışsız insanların baskısına daha ne kadar maruz kalacağımızı öğrenelim." Hz Musa (as) Allah'ü Teala ile konuştuktan sonra, yolda karşılaştığı adamın zalim komşusunun daha ne kadar ömrünün olduğunu da sorması üzerine; Allahu Teala'dan şu cevabı alır; "O zalim komşunun daha bin sene ömrü var." Hz Musa (as) dönüşte heyecanla kendisini bekleyen adama; "O komşunun daha bin sene ömrü

varmış" der. Mütevekkil ve sabırlı olan adam, "hasbinallahu ve nimel vekil" der. Allah (cc) her şeye kadirdir ben ona tevekkül oldum der ve sabreder.

O günün sabahında o zalim komşu ölmüştür. Allah(cc) 'a tevekkül eden adam, Musa aleyhisselama koşar ve zalim komşusunun öldüğünü söyler. Hayret içinde kalan Musa (as) bunun hikmetini Allah'ü Teala'ya sorunca şöyle cevap alır; "Ya Musa! O zalim komşunun gerçekten bin sene ömrü vardı, fakat zulme uğrayan kişi bu müddeti duyunca isyan etmedi, itiraz etmedi ve hasbinallahi ve nimel vekil diyerek beni vekil tayin etti. Beni vekil tayin eden sabırlı, tevekkül ehli kulumun daha fazla üzülmelerini istemem. Bunun için o zalim komşunun ruhunu gününden önce aldım." buyurur.

Bizler sıkıntılara, çilelere sabredip Allah (cc)'a tevekkül olabilirsek imtihanlarımız bitecektir. Hakkıyla Allah (cc)'a tevekkül olabilirsek iman kemale erecek Allah'ü Teala'nın hem ahirette hem dünyada lütfuna mazhar olacağız. Rabbimizin lütfuna mazhar olabilmek dileği ile...

Kalb-i Kur'an

İnşirah Suresi Meal ve Tefsiri

Hatice GÜREL

Surenin Takdimi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾
وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ
يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

İnşirah suresi Mekke’de inmiştir. 8 ayettir. Bu sure, Hz. Peygamber (as)’ın Allah (cc) katındaki yüce makamından bahseder. Allah’ın kulu ve resülü Muhammed (sav)’e verdiği birçok nimeti anlatır. Bunlar kalbini aydınlatması ve günahlardan temiz tutması ile olmuştur. Bütün bunlar kafirlerden görmüş olduğu eziyetlere karşı Hz. Muhammed (sav)’i teselli etmek ve Allah (cc)’ın lütfettiği nurlarla onun mübarek gönlünü hoş tutmak maksadıyla yapılmıştır: “Senin göğsünü açmadık mı? Yükünü senden alıp atmadık mı?”

Bundan sonra sure şöyle devam eder;

Hız. Muhammed (sav)’in dünya ve ahiretteki makamının yüceltiğinden ve isminin, Allah (cc)’ın ismiyle birlikte zikredildiğinden bahseder. “Senin şanını yüceltmedik mi?”

Bu sure Mekke’de müminlerle birlikte, Allah’ın ayetlerine inanmayan, Hız. Muhammed (sav)’i yalanlayan kafirlerden gelen sıkıntı ve zorluklara katlanan Hız. Peygamber (as)’in yaptığı daveti anlatır. Düşmana karşı zaferin yakın olduğunu bildirerek Hız. Muhammed (sav)’i rahatlatır. “Kuşkusuz zorluğun ardından bir kolaylık vardır” buyurmaktadır.

Sure Hız. Muhammed (sav)’e peygamberlik görevini tebliğ edip bitirdikten sonra, kendisini Allah (cc)’a ibadet etme görevini hatırlatarak sona erer.

MEAL

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismillâhırrâhmanırrahim

Rahman ve Rahim olan Allah(cc)'ın Adıyla

- 1) Biz senin için göğsünü(kalbini) açmadık mı?
- 2 – 3) Belini büken yükünü senden alıp atmadık mı?
- 4) Senin şanını yüceltmedik mi?
- 5) İşte: Muhakkak zorlukla beraber bir kolaylık vardır.
- 7 – 8) İşlerinden boşaldığın vakit, tekrar çalış ve yorul, yalnız Rabbine rağbet et.(O'na yönel)

AYETLERİN TEFSİRİ

1 - Ey Peygamber! Hidayet, iman ve Kur'an nuruyla, biz senin kalbini rahatlattık. Yüce Allah (cc) meâlen "Allah kimi doğru yola iletmek isterse, onun kalbini İslam'a açar" buyurmuştur. (Enam Suresi 6/125)

Tefsirciler şöyle derler. Yani kalbini nurlandırdık ve onu geniş ve rahat kıldık.

- Göğsü açmak demek, kendine vahye-dileni alabilmesi için onu hikmetle aydınlatmak ve rahatlatmak demektir.

2 - Ağır yükünü senden kaldırdık.

Allah'ın bir lütfu olarak onun omuzlarından kaldırdığı yük iki şekilde açıklanabilir.

a) Arasında yaşadığı topluluğun inanç ve ahlak yönünden içine düştüğü durumdan dolayı duyduğu üzüntü ve ıstırapın İslam sayesinde kaldırılması.

b) Bâtıla karşı verdiği çetin mücadelelerde birçok ilahi destek ve inayete mazhar kılınması.

3 - Sirtına ağır gelip çökerten o yükü.

Ayetteki 'yükü' nden maksat Rasulullah (sav)'ın işlemiş olduğu hatalardır.

Onların Rasulullah (sav)'tan kaldırılmasından maksat ise bağışlanmalarıdır. Yüce Allah(c.c.) mealen, "Böylece Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar" buyurmuştur. (Fetih Suresi 48/2) Burada ki günahlardan maksat, isyanlar ve büyük günahlar değildir. Çünkü peygamberler günah işlemekten korunmuşlardır. (ismet sıfatı)

a) Peygamberlerin işledikleri küçük hatalara 'zelle' denir. Böyle hatalar işledikleri zaman hemen tevbe ederler. Nitekim ki bir

Hadis-i şerifte şöyle buyrulmuştur. "Şüphesiz mü'min günahını üzerine düşmekte olan bir dağ gibi görür. Münafık ise günahını burnunun üzerinde uçmakta olan bir sinek gibi görür." (Teshil 4/206)

4 – Senin şanını yücelttik.

Dünya ve ahirette makamını yükseltti. İsmi kendisi ismimizle beraber kıldık. Bunun manası 'Ben ne zaman anılırsam sende benimle beraber anılırsın.' demektir.

a) Allah (cc) onun zikrini dünya ve ahirette yüceltti, hiçbir hatip, hiçbir teşehhüd eden ve namaz kılan yoktur ki şöyle seslenmesin; "Eşhedü Enlâ İlahe İllallah Ve Eşhedü Enne Muhammeden Rasulullah".

b) Yüce Allah (cc) Hz. Peygamber(as)'ın adını kelime-i şehadette, ezanda, kamette, teşehhüdde, namazda, hutbelerde ve Kur-an' da birçok yerde kendi adıyla birlikte zikretti. Peygamberler ve ümmetlerinden ona iman etmelerini istedi.

5 – Kuşkusuz her darlıktan sonra rahatlık, sıkıntıdan sonra bir çıkış yolu bulunur.

Hz. Peygamber (as) ve ashabı müşriklere eziyetleri sebebiyle Mekke'de sıkıntı ve darlık içindeydiler. Yüce Allah(cc) onu teselli etmek ve rahatlatmak için surenin başındaki nimetleri ona saydığı gibi, kolaylık da vadetti ki gönlü hoş olsun, ümidi artsın.

a) Bu yüce nimetleri sana veren, hiç şüp-

hesiz müşriklere karşı sana yardım edecek, dinini üstün kılacak, bu güçlüğü senin için yakında bir kolaylığa çevirecektir.

6 – Kuşkusuz darlıktan sonra bir ferahlık, güçlükten sonra kolaylık gelecek. Öyleyse üzülme ve daralma.

Bir hadis-i şerifte şöyle buyrulmuştur;

"Bir güçlük iki kolaylığa asla galip gelmez." (Hâkim, Beyhaki)

7 – Ey Peygamber! İnsanları İslam'a davet görevini bitirdikten sonra yaratıcıya ibadet et. Dünya işlerinden yorulduğunda, kendini ahireti kazanma hususunda yor.

8 – İstek ve arzunu geçici dünyaya değil, Allah katında olan şeylere yönelt. Yani, dünya işleri ve meşgalelerini bitirip onlarla ilgiyi kestiğinde ibadete yönel ve dünya işlerinden boşalmış olarak şevkle ibadete kalk. Sadece Rabbin için niyet et ve ihlasla O'nun rızasını iste.

İNŞİRAH SURESİNİN FAZİLETLERİ

- İç sıkıntısı yaşayanlar, bunalanlar, dalaran kişiler, yaşadığı sorunlardan kurtularak selamete çıkmak için bu sureyi her gün 70 kez okumaya devam etmelidir.

- Her gün 7 kez okumaya devam edenlerin Allah(cc)'ın izniyle kalp sıkıntısından kurtulacağı ve bol rızka kavuşacağı belirtilmiştir.

- 5 vakit namazdan sonra bu sureyi okumaya devam edenlerin Allah(cc) tarafından tüm işleri kolaylaştırılır. Rızıkları çoğaltılır.

- Ezber kabiliyeti az olan veya ezberlediğini unutanlar bu sureyi okumaya devam ederse, Allah(cc)'ın izniyle hafıza kuvveti artar ve unutkanlığı gider.

NOT: Unutulmamalıdır ki maddi ve manevi tüm sıkıntıların devasını verecek olan yalnız Allah(cc)'tır. Bu fazilet ve faydalara mazhar olabilmek için Allah(cc)'a yönelmeli bu niyet üzere inşirah suresini okuyarak dertlere derman aranmalıdır.

HEZARFEN AHMET ÇELEBİ

Ayşe YILMAZCAN

Sevgili okurum, bu sayıda Türk İslam tarihinin önemli isimlerinden olan Hezarfen Ahmed Çelebi'yi işleyeceğiz. Kendisinin yapıp geliştirdiği takma kanatlarla uçmayı başaran ilk Türk bilginidir.

Hezarfen Ahmed Çelebi, 1609 yılında dünyaya gelmiş, 17. yüzyılda Osmanlı Devleti topraklarında yaşamıştır. Kendisini önemli kılan ayrıntı ise, yapay kanatlar kullanarak uçabilmeyi başarmış olan ilk insan olmasıdır. Geniş ilmi, bilgisi, tasarımları ve uçuş deneyimi nedeni ile Hezarfen adını almıştır. Hezar, Farsça'da "binler" anlamına gelmektedir. Yani Hezarfen, "çok fazla şey bilen" manasında kendisine verilmiştir.

Hezarfen Ahmed Çelebi ilk uçuş deneyimlerine kalkışırken, 10. yüzyılda yaşamış olan Müslüman ve Türk bilginlerinden İsmail

Cevheri'den feyz almıştır. İsmail Cevheri'nin ortaya koyduklarını, bulgularını ve araştırmalarını enine boyuna inceleyen ve öğrenen Hezarfen Ahmed Çelebi, kuşların da uçuşlarını incelemiş ve çocukluk yaşta güvercinlere olan özenti uçuş hevesini artırmıştır. Hayatına mal olacağını bile bile bu hevesten hiç bir zaman vazgeçmemiştir. Kendinden önce güvercinlere özenen ve bu özenti ölümle son bulan İsmail Cevheri'nin hazin sonunu bilse de; ölüm korkusu, hayallerini bastırma-ya yetmemiş ve uçuş denemelerini sürdürmüştür.

Çocuk yaşta, yaşıtları sokaklarda oyunlar oynarken, Hezarfen Ahmet Çelebi kendini evine kapatmış ve uçmak adına her şeyi araştırmıştır. Bu anlamda, Hezarfen Ahmed Çelebi'nin etkilendiği İsmail Cevheri'nin, Leonardo

da Vinci'nin uçma çalışmalarında da kaynak ve etki unsuru olduğu sanılmaktadır.

Tarihi uçuştan önce kanatlarının dayanıklılık derecesini saptamak üzere Okmeydanı'nda deneyler yapmış ve bir sabah Hezarfen Ahmed Çelebi, 1632 yılında, İodos rüzgarının olduğu bir havada, yapay kuş kanatlarına benzer bir aracı kendisine takarak, Galata Kulesi'nden boşluğa kendini bırakmıştır. Bu şekilde uçarak, İstanbul Boğazı'nı da geçmek suretiyle, 3358 metrelik mesafeyi kat ederek Üsküdar'daki Doğancılar'a inmiştir. Bu yönü ile Türk havacılık tarihinin şüphesiz en önemli kişilerinden bir tanesi olmuştur.

İnsanın uçma deneyiminin başlangıcı olan bu olay, hem Osmanlı genelinde, hem de Avrupa'da geniş yankı bulmuştur. Döne-

min padişahı IV. Murat da, uçuş eylemini oldukça beğenmiş ve takdir etmiştir. Sarayburnu'nda bulunan Sinan Paşa köşkünden bu sıra dışı olayı izleyen Padişah,

Hezarfen Ahmed Çelebi ile fazlaca da ilgilenmiştir. Uçuş hakkındaki tüm belge ve bilgiler, bu güne kadar yalnızca Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sindeki ifadelerinden ortaya çıkmıştır. Evliya Çelebi, Seyahatname'sinde de yazdığına göre Padişah tarafından bir kese altın ile ödüllendirilen Hezarfen Ahmed Çelebi, daha sonradan Padişah'ın kendisinin bilgi, beceri ve cesaretinden dolayı korkması nedeni ile Cezayir'e sürgün edilmiştir. Sürüldüğü Cezayir'de de, 1640 yılında, hayata gözlerini yummuştur.

KISSADAN HİSSE

“İMAM ABDESTSİZ NAMAZ KILDIRDI!”

Erol ŞENÖZ

Gözümüz ile gördüğümüz ve kulağımız ile işittiğimiz bir olayı, o olayın nedenini ve niçinini öğrenmeden üzerimize vazife olmayan eksik, noksan ve yanlış bir şekilde nakil etmenin ne büyük onarılmaz hatalara sebebiyet verdiği- nin yaşanmış bir örneğini anlatacağız. Bir konuda adım atarken, yorum yaparken, yanlış yapıp yapmadığımızı defalarca düşünmemiz gerekir. Bu açıdan bu örnek çok önemlidir. Üzerimize vazife olmayan işlere karışırken dikkat etmeliyiz.

Tahran İmam Sadık Üniversitesi hocalarından Dr. Hisamettin Aşına, kaleme aldığı bir notunda şöyle anlatır: Yaklaşık 20 sene önceydi. Namaz kılmak, mersiye meclislerine ve bayram merasimine katılmak için genelde evimize yakın mahallemizdeki camiye giderdik. Camimizin hocası, Şeyh Hadi adında bir hocaydı. Mahalleliler tarafından sevilen, sayılan ve güvenilen biriydi. Günlerden birinde akşam namazını kılmak için camiye gittim. Henüz ezan okunmamıştı. Abdest almak için alt kattaki abdesthaneye indim. Tuvaletlerin boşalmasını beklerken, kapılardan birinin açıldığını gördüm. İçeriden çıkan, cami hocası Şeyh Hadi idi. Selamlaşıp, hâl hatır sorduktan sonra hoca efendinin abdest almadan yukarıya çıktığını fark ettim. Çok şaşırılmışım. Başka da abdest alma yeri olmadığı için nerede abdest alacak diye merakla hocayı takip ettim. Fakat hayretler içinde Şeyh Hadi'nin abdest almadan direkt camiye girip mihraba yöneldiğini gördüm. Ezan ve kameti okuyup namazı kıldirmaya başladı ve arkasında saf tutanlar da tekbir getirip ona bağlandılar. Bense donup yerimde kalmıştım. Hemen koşup, senelerdir ahbaplığımız olan Hacı Ali'nin yanında durdum ve ona, kendi gözlerimle şahit olduğum olayı, hocanın abdestsiz namaz kıldırıldığını, tuvaletten

çıkıp abdest almadan mihraba geçtiğini söyledim. Bana tam güveni olan Hacı Ali de şaşkınlık içinde, “Madem öyle, o zaman namazı münferit kılarız.” dedi.

Derken...

Bu olay müminlerin arasında kulaktan kulağa yayıldı; ben ve arkadaşlarım cami cemaatini Şeyh Hadi'nin namazları abdestsiz kıldırıldığını haberdar ettik, böylece camiye gelip cemaat namazına katılan herkes Şeyh Hadi'nin etrafından dağıldı. Hatta birkaç gün sonra Şeyh'in ailesi de olayı duydu. Eşi, Şeyh Hadi ile tartışıp babasının evine gitti. Çocukları da bu onur kırıcı davranışından dolayı babalarını terk ettiler. Artık hemen her yerde Şeyh Hadi'nin şüpheli biri olduğu, Müslüman bile olmadığı, casusluk yaptığı şeklinde sözler konuşuluyordu. Nihayet Şeyh Hadi kısa bir süre sonra bizim mahalleyi terk etmek zorunda kaldı ve bir süre sonra da ondan hiçbir haber almadık.

Bu olaydan iki sene sonra eşimle birlikte umreye gitmiştik. Çok kötü hastalanmıştım. Tahran'a döndüğümde ilk işim doktora gitmek oldu. Muayene sonrası bir miktar hap ve iğne yazdı. Ertesi gün abdest alıp namaz kılmak için camiye gitmek isterken, yol üzerindeki kliniğe girdim, ardından da iğneyi yaptırıp camiye geçtim. Henüz ezan okunmamıştı. İğnenin yeri kanamış olabilir diye tuvalete gidip yıkamayı düşündüm. Tam tuvaletten çıkıyordum ki Şeyh Hadi aklıma geldi. Birden gözlerim karardı. Başım dönüyordu ve baygınlık geçirecek hâle gelmişim. Sanki dünya başıma yıkılıyordu!

Allah'ım! Yoksa Şeyh Hadi de benim gibi iğne yerini yıkamak için mi tuvaleti kullanmıştı!

Aklım durmuştu, ne yapacağımı bilmiyordum.

Hemen eve döndüm ve o gece sabaha kadar uyuyamadım. Şeyh Hadi'yi düşünüp duruyordum. Cahil olan ben ve benden daha cahil olan dindar arkadaşlarım nasıl olmuştu da bilmeden, Allah rızası için Şeyh'in haysiyetiyle oynamış, itibarını yerle yeksan etmiş, ailesini darmadağın etmiştik!

Ertesi gün telaşla evden çıktım ve Şeyh Hadi'yi aramaya koyuldum. Cami cemaatinden Hacı İbrahim'in yanına koştum. Önemli bir iş için Şeyh Hadi'yi bulmam gerektiğini söyledim. O da Şah Abdulazim'in türbesinin yanındaki pazarda rıtır(güzel koku) satıcılığıyla meşgul olan Hacı Ahmed adında biriyle samimi olduğunu, sürekli onun yanına gidip geldiğini, bilirse sadece onun bilebileceğini söyledi. Hemen verdiği adrese gittim.

Esnafın yardımıyla Hacı Ahmed'i buldum. Yüzü nurlu, sefalı, mümin bir simaya sahip yaşlı biriydi. Kendisine Şeyh Hadi'yi sordum. Başını salladı, ardından da şöyle dedi:

– İki sene önceydi. Şeyh Hadi çok üzgün ve dertli bir vaziyette dükkâna geldi. Onu hiç o hâlde görmemiştim. Bu kadar üzüntülü olduğuna şaşırılmışım.

Ne olduğunu sordum, şöyle dedi: "Yaptırdığım işnenin yerini yıkamak için tuvalete girmiştım. Cami cemaati hiç sormadan bana bir iftirada bulundular ve abdest almadan namaz kıldırıldığımı söylediler. Kısacası, haysiyetimle oynadılar, itibarımı bitirdiler, evimi yıktılar, bu şehirde kalmak yüzüm kalmadı, burayı terk etmek zorundayım artık. Bana neler yaptıklarına sen şahit ol diye bunu sana söyledim."

Bunları dedikten sonra da Irak'a gideceğini, İmam Ali'nin türbesinin bulunduğu Necef'e yerleşeceğini ve geriye kalan ömrünü orada geçireceğini söyledi ve gitti. O günden beridir ben de ondan hiçbir haber almamışım.

Sözler boğazımda düğümlemiş, gözlerim dolmuştu. Hüngür hüngür ağlamaya başladım.

Allah'ım! Bu haltı ben işledim!

Şu an tam 20 senedir ben Necef'e gidip gelen herkese Şeyh Hadi'yi soruyorum; ama maalesef mazlum Şeyh Hadi'den haberi olan hiçbir Müslüman yok.

Evet dostlar!

Duyduklarımız ya da gördüklerimiz gerçek olsa da hakikat olmayabilir.

Manevi Kazancı Bol Zaman Dilimleri

ÜÇ AYLAR

DAVUT ÖZDAL

“Biz Kur’ân ı Kadir gecesi indirdik. Bilir misin nedir Kadir gecesi? Bin aydan daha hayırlıdır Kadir gecesi. O gece Rablerinin izniyle Ruh ve melekler, her türlü iş için iner de iner... Artık o gece bir esenlik gider.. tâ tan yeri ağarıncaaya kadar.”

Değerli Kardeşlerim;

Bu sayıdaki dergi konumuz manevi açıdan kazancı bol olan zaman dilimlerinden olan üç aylar ve Kandil geceleri hakkında olacaktır. Müslüman âlemi için özel bir önemi olan Recep, Şaban ve Ramazan, üç ayları oluşturuyor. Üç ayların girmesiyle birlikte Müslümanların ruhlarını bambaşka bir hava kaplar. Beş mübarek kandil gecesinden dördü bu aylar içindedir. Böyle mübarek ay, gün ve geceler mü’minler için çok büyük fırsatlardır. Böyle bir fırsat elimize bir daha ya geçer, ya geçmez. İnsan bu dünyada nasıl yaşamışsa mahşer gününde öyle dirilecek ve Allah’ın huzuruna dünyada işledikleriyle birlikte varacaktır.

İslam`ın mübarek saydığı hicrî kamerî aylardan üç aylar Recep, Şaban ve Ramazan aylarıdır.

Rasûl-i Ekrem Aleyhisselam Efendimizin; “Receb Allah’ın ayı, Şaban benim, Ramazan ümmetimin ayıdır.” buyurarak üç ayların bizler için ne kadar kıymetli bir hazine olduğunu buyuruyor. Müslümanlar için önemli gecelerden olan Regaib Kandili, Berat Kandili, Miraç Kandili ve Kadir Gecesi üç ayların içerisinde olmasından dolayı bu aylar çok mühimdir. Üç aylar, Müslümanlar için Rabbine yönelme ve dünyadan yüz çevirme açısından büyük bir fırsat olarak görülmelidir. Geceleri tehecüd, zikir ve benzeri ibadetlerle ihya etmekle ve gündüz tutulan oruçla birleştiği bu mübarek gün ve geceler, zamanı değerlendirmek, ömrü boşa geçirmemek için de ne güzel bir zaman dilimidir.

Üç ayların içerisinde; Recep ayında, Regaib ve Miraç, Şaban ayında Berat; Ramazan ayında ise Kadir Gecesi gibi dört ayrı mübarek gece bulunmaktadır. Peygamber Efendimiz (SAV), bu aylarda daha çok ibadet eder ve şöyle dua ederdi:“Allâhümme bârik lenâ fi Recebe ve Şa’bân ve belliğnâ Ramazân «Allah’ım! Recep ve Şaban»ı hakkımızda mübarek kıl, bizi Ramazan»a kavuştur.» (Ahmet b. Hanbel, Müsned, I, 259).

REGAİB GECESİ

Bu ayın ilk cuma gecesi, mübarek Regâib gecesi- dir. Bazı âlimlerin açıklamalarına göre, Peygamber Efendimiz bu gece pek çok rûhânî ahvâl ve ikrâma kavuşmuş olmakla, yüce Allâh'a şükür için on iki re- kat namaz kılmıştır. Bu gece, duâların kabul edildiği müjdelenen sayılı gecelerdendir.

Peygamber Efendimiz (sav) bu aylarda daha çok ibadet etmiş ve bizlere, bu aylarda ibadetlerimizi artırmamızı ve günahlardan kaçınmamızı tavsiye etmiştir. Müslümanların tutmakla yükümlü oldukları farz olan orucun Ramazan ayının tamamı oluşu, Recep ve Şaban aylarında, Peygamberimizin zaman zaman oruç tutması bu aylarda yapılması gereken ibadetlerin başında oruç tutulması gerektiğini ifade etmektedir.

Miraç Kandili; Recep ayının 27. Gecesi kabul edilmiş. Âlimlerin çoğunluğuna göre; Mi'rac hem ruh ve hem de cesetle birlikte meydana gelmiştir.

Buhârî ve Müslim'de yer alan rivâyetlere göre olay şöyle olmuştur:

Peygamberimiz Mekke'de, evinde iken veya Kâbe'de bulunduğu sırada Cebrâil aleyhi's-selâm bazı meleklerle birlikte gelerek Peygamberimizin göğsünü açmışlar, içini zemzem ile yıkadıktan sonra hikmet ve iman nuru doldurmuşlardır.

Peygamberimizle ilgili göğüs açma (Şerh-ı sadr) denilen olay budur.

Şah Veliyyullah ed-Dehlevî, bu olayı yani göğüs açma olayını manevî bir operasyon olarak değerlendiren ve "Peygamberimizin ruhunda meleklik ruhunun üstün gelmesi, tabiat özelliklerinin yok olması, tabiatın, kudsiyet aleminin ilhamlarına tabi olması" ile yorumlamaktadır.

Bir gün peygamberimize soruldu:

- Ey Allah'ın Resûlü, göğüs açılır mı?

Peygamberimiz:

- Evet, açılır; buyurdu.

- Nasıl olur? diye sorduklarında, Peygamberimiz:

- Bir nurdur ki, Allah onu mü'minin kalbine atar, o da onunla ferahlanır, açılır, buyurdu.

- Onun alâmeti nedir? dediler.

Peygamberimiz:

- Aldanma yurdu (dünyadan) uzaklaşmak, ebedi- yet yurduna (ahirete) yönelmek ve gelmeden önce ölüm için hazırlanmaktır, buyurdu.

Peygamberimizin Mi'rac'tan önce göğsünün açılması, o muazzam olaya bir hazırlık, göreceği olaylar karşısında rahat olması ve kendini kaybetmemesi içindir. Daha sonra Cebrâil aleyhi's-selâm peygamberimizi Burak'a bindirerek birlikte Kudüs'teki Mescid-i Aksa'ya geldiler. Manevî bir binit olan Burak'ı Peygamberimiz şöyle tarif ediyor: "Bu, merkepten büyük, katırdan küçük, uzun ve beyaz bir hayvandı. Adımını gözünün görebildiği en son noktaya koyardı."

İsrâ sûresinde Mi'rac'ın bu bölümü ile ilgili şöyle buyrulmaktadır:

"Kulu Muhammed'i bir gece Mescid-i Haram'dan, kendisine bir kısım âyetlerimizi göstermek için çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren Allah'ın şanı ne yücedir. Doğrusu O, iştirir ve görür.»

Peygamberimiz burada (peygamberlerin ruhlarına iman olarak) namaz kılmış ve bütün peygamberler de onunla beraber kılmışlar. Sonra Mi'rac getirildi. (Mi'rac, asansör gibi yükseğe çıkararak manevî bir araçtır. Buna Cebrâil aleyhi's-selâm ile beraber bindiler ve göklere çıktılar. Peygamber efendimiz(s.a.v.) miraç gecesi harikulade olaylar yaşamıştır. Bu gecede üç ilâhî ihşanda bulunduğu hadis-i şeriflerde ifade buyruluyor. Bunlar:

1- Beş vakit namaz, Mi'rac hediyesi olarak Peygamberimizin getirdiği beş vakit namaz, aynı zamanda mü'minin Mi'rac'ı sayılmıştır.

2- Allah'a ortak koşmayanların bağışlanacağı müjdesidir.

3- Bakara sûresinin sonundaki üç âyet ki, İslâm'ın temel inanç esaslarını tamamlamakta ve müslümanların çektiği üzüntü ve sıkıntıların sona erdiği müjdelendir.

Mü'minin Mi'rac'ı sayılan namazın farz kılındığı bu mübarek gecede yüce yaratıcıya yönelmeli, O'ndan af ve bağış dilemeliyiz.

Berat Kandili: Şaban ayının onbeşinci gecesi, Berat gecesidir. Bu gece, Cenâb-ı Hak'ın; tevbe eden Muhammed ümmetinin günahlarını affederek, mağfi- ret beratlarını verdiği bir gecedir. Bu konuda Resul-u Ekrem şöyle buyurmuştur: "Şaban ayının on beşinci gecesi olduğu zaman, gecesinde ibadete kalkın.

Ve o gecenin gündüzünde (şaban ayının on dördüncü günü) oruç tutunuz. Çünkü o gece güneş batınca Allah Teâlâ o andan fecir oluncaya kadar: 'Benden mağfiret dileyen yok mu, onu mağfiret edeyim. Benden rızık isteyen yok mu, onu rızıklandırayım. (Bir belâ ile) müptelâ olan yok mu, ona kurtuluş vereyim' buyurur." (İbn Mâce) Ayrıca, Berat gecesi, Kuran-ı Kerimin Levh-i Mahfuzdan dünya semasına toptan indirildiği gecedir. Buna inzal denir. Kadir gecesinde ise Peygambere ilk kez ve parça parça indirilmeye başlanmıştır. Buna da tenzil denir.

KADİR GECESİ
Cebrail, Peygamberimiz (sas)'e ilk vahyi bu gece getirmiştir. Alak suresinin "İkra! Oku!" emriyle başlayan ilk beş âyetini. Bu gecede kaderin bir çeşit istinsahı da yapılmaktadır. Kadir gecesi Ramazan'ın 27. gecesi olarak kutlanılmaktadır.

Kandillerin en üstünüdür ve "Gecelerin Sultanı" olarak isimlendirilmiştir. Kıyamete kadar yüz milyarlarca insana dünya ve ahirette rehberlik edecek olan bir Kitâb'ın yeryüzüne iniş günü ve bunun yıldönümleri elbette ki müstesna bir gündür; Bu gece merasimlerle kutlanması gayet isabetlidir.

Kur'ân'daki "Kadr suresi" vahyin başlangıcından ve bu gecenin büyük kudsiyet, fazilet ve bereketinden, bu gece kâinatı kaplayan ilâhî esenlikten bahsetmektedir:

"Biz Kur'ân ı Kadir gecesi indirdik. Bilir misin nedir Kadir gecesi? Bin aydan daha hayırlıdır Kadir gecesi. O gece Rablerinin izniyle Ruh ve melekler, her türlü iş için iner de iner... Artık o gece bir esenlik gider.. tâ tan yeri ağarıncaya kadar."

Duhân suresinde ise bu gecenin kutsiyetine yemin edilmektedir: "Açık olan ve gerçeği açıklayan bu Kitâb'a yemin olsun ki; biz onu kutlu mübarek bir gecede indirdik. Çünkü biz haktan yüz çevirenleri uyarıcılarız. O öyle bir gecedir ki, her hikmetli iş, tarafımızdan bir emir ile, o zaman yazılıp belirlenir."

Kadir gecesi, İslâm âlimleri tarafından üç şekilde yorumlanmıştır:

1. Hüküm Gecesi demektir. Takdîr-i İlâhîde hükümlenmiş işlerin, yahut birçok işlere hükmeden muhkem emirlerin ayırt edildiği gece anlamına gelir. Takdîrden maksad, ezeli hükmün açığa çık-

masıdır. Hikmetli işler karara bağlanır.

2. Mevki, Şeref, Değer ve Azamet Gecesi demektir. Bin aydan daha hayırlı oluşunu ifade eder.

3. Tazyik (Sıkıştırma, Zorlama) Gecesi demektir. Bu gece inen meleklerle yeryüzü dar gelir. Hem Cebrail ilk vahyi getirdiğinde Efendimiz'i üç defa kolları arasına alıp sıkımsa, sonra âyetleri bildirmiştir.

Kadir gecesi, Efendimiz'in ümmetine olan aşkın sevgisi sebebiyle yaptığı bir duanın kabul edilmiş hâlidir, şöyle ki: Fahr-i Kâinat Efendimiz'e kendisinden önceki insanların ömürlerinin müddeti veya bu ömürlerden Allah'ın dilediği kadarını gösterildi. Bunun üzerine 'Başka ümmetlerin uzun ömürleri içinde yapamayacakları amelleri ümmetim kısa ömrü içinde yapmış olsun.' diye dua etti. Allah da O'na (içinde bu gece bulunmayan) bin aydan daha hayırlı olan Kadir gecesini ihsan etti." [Bin ay, 83 yıl 4 aya denk gelmektedir.]

Kadîr-i Mutlak Hazretleri, ümmete rahmet için Kadir gecesinin Ramazan'ın hangi gecesi olduğu açıkça bildirmemiştir. Malumdur ki Cenab-ı Hak şu imtihan dünyasında çok mühim şeyleri gizlemiştir.

İnsanın ecelini ömrü içinde, makbul veli kullarını insanlar içerisinde ve ism-i azamı esma-i hüsnâ içinde gizlemiştir.

Aynı şekilde Cuma günü içinde icabet saati, beş vakit namaz içinde salât-ı vustâ, bütün ibadetler içinde rızayı ilâhî, zaman içinde kıyamet, hayat içinde ölüm ve Ramazan günleri içinde kadir gecesi gizlenmiştir.

Bilindiği üzere: Peygamberimiz (sas), bu gecenin Ramazan'ın son on veya yedi günündeki (21, 23, 25, 27) tek gecelerden birisi olduğunu söylemiştir.

Ancak 27. gecesi olduğunu belirten hadis-i şerifler, ekserî âlimler tarafından büyük kabul görmüş ve bütün İslâm âlemi de bunu benimsemiştir.

Peygamberimiz: "Allah, Kadir gecesini ümmetime hediye etmiş, ondan önce hiçbir ümmete vermemiştir." buyurmuştur.

Bir başka hadislerinde ise "Her kim Kadir gecesini, sevabını Allah'tan umarak ihlaslı bir biçimde

ibadetle ihya ederse, geçmiş günahları affolunur.” demiştir. Meleklerin yeryüzüne indiği ve bir nevi ruhaniyetin yoğunlaştığı bu Kadir gecesini, kaçırılmaması gereken manevî bir fırsattır. Bu gecenin büyük bir nimet olması, onu hakkıyla değerlendirmeye bağlıdır. Her geceyi Kadir bilip ihya edenin o geceden hisse alacağından şüphe yoktur.” “Her hasenenin sevabı başka vakitte on ise, Receb-i şerifte yüzden geçer, Şaban ayında üç yüzden ziyade ve Ramazan-ı mübarekte bine çıkar ve Cuma gecelerinde binlere ve leyle-i Kadirde (Kadir gecesini) otuz bine çıkar.” Kadir gecesini tam olarak bilinemediğinden, Allah’ın sevgili kulları Ramazan’ın her gününü Kadir gecesini olabilir düşüncesiyle geçirmeye çalışmışlardır. Aynı senede Hilal’in farklı günlerde görünmesine göre başlangıç günü değişkenlik arzeden Ramazan’da Kadir gecesini de değişmektedir. Peygamberimiz (sas): “Kim inanarak ve sevabını Allah’tan bekleyerek Kadir gecesinde namaz kılsa, geçmiş günahları affolunur.” buyurmuştur.

Bir başka hadîste: “Kadir gecesini yatsı namazında cemaatte hazır bulunan, o geceden nasibini almıştır.” buyrulmuştur.

Bir diğer hadîste ise: “Her kim Ramazan ayı çıkıncaya kadar akşam ve sabah namazlarını cemaat ile kılsa, Kadir gecesinden fazla bir hisse alır.”

Bu gece kendine ve bütün Mü’minlere dualar edilmelidir; zira müstecab vakitlerden olması se-

bebiyle bu gece dua etmek sünnettir.

Kadir gecesinde bir an vardır ki, o ana rastlayan bir dua her halükarda kabul olunur.

Hz. Aişe demiştir ki: “Ey Allah’ın Resulü dedim, şâyet Kadir gecesine tevafuk edersem nasıl dua edeyim?” Şu duayı okumamı emrettiler: “Allahümme inneke afuvvun, tuhibbu’l-afve, fa’fu annî.

Allahım! Sen çok affedicisin, affetmeyi seversin, beni de affet.”

Kadir gecesinin hakkımızda seksen üç sene ibadetle geçmiş bir ömür hükmüne geçmesini, Leyle-i Kadri şefaathçi ederek rahmet-i İlâhiyye’den niyaz etmeliyiz. Ayrıca bu gece derin tefekkürde bulunulmalıdır.

Kur’ân tefsirleri okunmalıdır: “Leyle-i Kadri sırrıyla seksen sene bir ömrü kazandıracak bir vakitte, en iyi, en efdal şeylerle meşgul olmak lâzım gelir.

Bu gecelerde vakit namazlarını cemaatle kılmalı, Allah u Teala’yı bolca zikretmeli, varsa kaza namazı kılınmalı yoksa nafil ibadetlerle meşgul olmalı. Anne baba akraba ziyaretlerinde bulunulmalı. Büyüklerin hayır duaları alınmalı. Anne ve Babamız ahirete irtihal etmiş ise onlara hayırlı amellerin sevaplarını bağışlamalı. Bunlara örnek olarak, Sadakayı cariye cinsinden olan cami, okul, Kuran Kursu yapımına katkıda bulunulabilir.

Kur'an-ı Kerim'de Şükür

Ayşenur KARAHAN

Her nimetin Allah'tan geldiğini bilip dil ile hamd etmektir. Allah'ı Teala'nın emirlerini yapıp yasak ettiklerinden sakınmak, günahlardan kaçınmak şükretmek olur. Etrafımıza şöyle bir bakarsak Allah'ı ve onun sayısız güzelliklerini görmüş oluruz. O zaman bu sayısız nimetler varken Allah'a neden az şükrediyoruz?

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

Araf Suresi 10

Meali: Doğrusu sizi yeryüzüne yerleştirdik ve orada size geçim vasıtaları verdik. Ne kadar da az şükrediyorsunuz!

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Nahl 78

Meali: Allah, sizi analarınızın karnından, siz hiçbir şey bilmez durumda iken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

Bakara suresi 172

Meali: Ey iman edenler! Eğer siz ancak Allah'a kulluk ediyorsanız, size verdiğimiz rızıkların iyi ve temizlerinden yiyin ve Allah'a şükredin.

ÇAMLICA CAMİ/İSTANBUL

FATİMA EL-FİHRİ

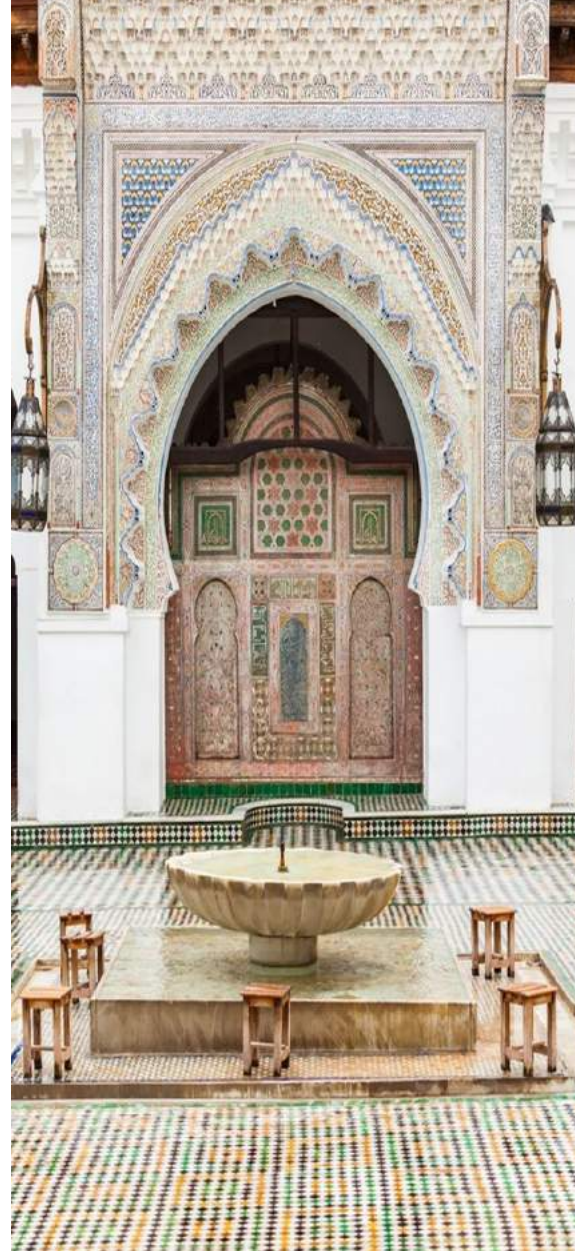
Şeyda KÖŞKER

Dünyanın ilk üniversitesinin kurucusunun Müslüman bir hanım olduğunu biliyor muydunuz?

Esselamu Aleyküm kıymetli okurum. Selamlar sevgiler hanım kardeşlerim. Bu yazımda sizlere daha özel selam veriyorum. İslam'ın kadına ve ilime değer vermediğini, Müslüman kadınlarının hiçbir başarıya imza atmadığını söyleyenlere, Fatıma el-Fihri güzel bir örnektir. Fatıma el-Fihri, Tunus'ta Abbasi halifeliği döneminde dünyaya geldi. Dünya üniversitelerinin en eskisi olan Fas'taki Karaviyyun Üniversitesi'nin kurucusudur. Bu üniversite İngiltere'deki Oxford, Mısır'daki El Ezher, ABD'deki Harvard üniversitelerinden de önce 859 yılında kurulur ve halen de faaliyettedir.

Fatıma el-Fihri, zengin eğitilmiş bir aileye mensuptu. İlim konusunda çok iştiaklı olan Fatıma, Bilim, Tıp, Sanayi ve Teknoloji alanında insanları aydınlatacak bir ilim merkezinin ihtiyacı ile ailesinden kalan mirası değerlendirdi.

Bu lisans merkezi, UNESCO tarafından dünyadaki ilk sürekli ve en eski üniversite olarak kabul ediliyor. Bu kurum, Müslüman dünyanın önde gelen manevi ve ilim merkezi olarak kabul ediliyor. Fatıma bu üniversiteye bir kompleks olarak El-Karaviyyun Camii'ni kurdu. Aynı zamanda bu cami Kuzey Afrika'nın en büyük camisi unvanına sahiptir.

Fatıma, Karaviyyun Üniversitesi'nin yapımı tamamlanana kadar her gün oruç tutup ibadet ve dua ile meşgul olarak ilim merkezinin devamı için niyazdaydı. Üniversitenin bugüne kadar ulaşmasında onun bu ihlâsla Rabbine yönelişinin şüphesiz büyük payı olsa gerek!

Üniversiteye kayıt olabilmek için mutlaka Kur'an-ı Kerim hafızı olmak gerektiğini ve ilaveten Arap Dili ve İslami ilimleri içeren eski metinlere iyi derecede vakıf olmak gerekiyor.

Üniversite kurulduğunda ilk kurulan kürsüler Kur'an ve fıkıh ilimleri üzerineydi. Zamanla Tıp, Astronomi, Tarih, Coğrafya ilimleri de verilmeye başlandı.

Öğrencilerden ücret alınmaz burs verilirdi. İbn-i Haldun, İbn-i Arabi, El İdrisi gibi ilim dünyasında tanınmış zatlar bu üniversitede eğitim alarak ya da hocalık yaparak bir şekilde bulunmuşlardı.

Karaviyyun Üniversitesi sadece Müslümanlar için değildi. Yahudi ve Hıristiyan gençler de burada eğitim alabiliyorlardı. Yahudi Felsefeci İbn-i Meymun, Avrupalı gezgin Leo Africanus, hatta Papa II. Silvester gibi ünlü isimler de gençlik dönemlerinde bu üniversitede eğitim almışlardı.

"0" rakamı bu üniversitede eğitim alan Hıristiyan gençler tarafından Avrupa'ya götürülmüş ve öğretilmişti. Batılı hemcinslerimiz üniversitelerde eğitim alma hakkına ancak yüzyıllar sonrasında ulaşabildiler. İnşa edildiği günden bu yana, aynı zamanda dünyanın en eski ve güncel kütüphanesine de sahiptir. Kütüphane Avrupa, Orta Doğu ve Afrika'daki âlimler arasında bir köprü görevi görürdü. Ayrıca bu kütüphane ilk açıldığında Müslümanlar ve gayrimüslimler arasında bir köprü kuruyordu. Kütüphanenin, en ünlü eseri İbn-i Haldun'un Mukaddime'sinin orijinal bir kopyasının ve 9. yüzyıldan kalma küfi

yazısıyla kaleme alınmış bir Kuran'ın da bulunduğu 4,000 yazmalık nadide koleksiyonu artık modern güvenlik sistemleriyle donatılmış, özel odalarda muhafaza ediliyor.

Üniversitenin, İslam ilimlerinin, bilimin ve diğer akademik alanların gelişmesindeki katkısı hiç şüphesiz çok büyüktür. İşte bu Fatıma El-Fihri'nin asıl hayalinin sonucudur. Ve hayalini kurduğu insanlığa faydalı olma isteği gerçekleşmiştir.

Abbasiler döneminde Müslümanlar yerleştikleri her yerde inşa ettikleri camilerin yanına medreseler de inşa ederler. Bu kurumlara zengin kütüphaneler de eklenirdi. Abbasiler döneminde Bağdat, Kahire, Şam şehirlerinde çok zengin muhtevaya sahip kütüphaneler bulunurdu. Hanımlar, genç kızlar da bu eğitim ve kültür hizmetlerinden istifade ederlerdi.

İbn-i Hacer, hadis ve sünnet demek olduğuna göre, kadınların ilimde oturdukları yer tartışılmaz bir seviyeyi göstermektedir. İlim ve hadis var oldukça, İbn-i Hacer'in ismi anılacağına ve ümmet onu minnetle yâd edeceğine göre kadınlar, kendileri için çok ciddî bir övünç kaynağı önünde durmaktadırlar.

İslam'ın ve İslâm medeniyetinin kadın ve ilme verdiği önem ortadayken bize düşen vazife çalışmak ve gayret elbette.

Hadiste; "Ya öğreten, ya öğrenen, ya dinleyen, ya da ilmi seven ol. Sakın beşincisi olma, helâk olursun." buyrulmuyor mu?

O halde ilim ehli olmak için bir seferberlik başlatmalıyız. Ve ilim için her daim desteklerimizi eksik etmemeliyiz. Yine ve yeniden...

FEYİZ DERYASI

Bismillâhirrahmânirrahîm

Edebi kendi rahmetine yaklaşmanın ve O'nu dost edinmenin anahtarı kılan, nazar ve inayet erbabından feyiz almaya sebep kılan Allah (cc)'a hamdolsun.

Allah (cc) 'tan rahmet ve feyiz almayı murat eden kişi; Kıtırmı sıradan bir köpek iken Ashabı Kehf'in köpeği olduğundan cennete dâhil olursa, bir veliye yürekten bağlı olanlar mahrum olur mu? Mahrum olmaz elbet, mahrum olmadığı gibi tabi olduğu mürşidi ile cennete girer biiznillah.

Hak mürşitler manevi doktorlardır. Bildiğimiz doktorlar hastalarını tedavi ettikten sonra hastayı terk eder. Hâlbuki manevi hastalıkları muayene eden mürşitler hastalarını ne dünyada ne de ahirette bırakmazlar. Evladın hayırlı veya hayırsız olması durumunda ana-baba çocuğunu bırakabilir mi? Evlat sevgisini evlat sahibi olanlar daha iyi bilir. Mürşidi kâmiller manevi evlatlarına karşı babadan daha müşfiktir.

Bir mürşide tabi olanların nelere dikkat etmesi gerekir, ne yapılması gerekir bunlardan bahsetmeye çalışalım inşallah. Allah dostlarından feyiz alabilmek üç temelde toplanabilir;

Birincisi muhabbetir. Yani; Allah dostlarını örnek almak, onları sevmektir. Muhabbet, feyzin artmasına vesiledir. İkincisi edeptir; çünkü Allah dostlarından feyiz elde etmek ancak onların kalplerinde yer etmekle olur. Üçüncüsü ise ihlastır; şimdi bir mürit ki onun kalbi ihlas elbisesinden soyulmuş ya da Allah dostlarına karşı edebe zıt hareketleri var, bu durumda o mürit o zatların feyizle dolu iç âlemlerine meyletmez.

O halde bir müritte bu bahsettiğimiz üç temel esas ne kadar çok bulunursa, elde edeceği feyzinin de o kadar artacağı kesin ve tam bilinen bir doğrudur.

Bir mürşide karşı muhabbetli olmayı biraz

daha açalım. Buradan kastedilen onu örnek almak, tavsiyelerine uymak, ona karşı sevgimizin samimi olmasıdır. Bu sevginin gösteriştenden şüpheden uzak olması gereklidir. Çünkü söz ettiğimiz muhabbet, müridin iç âleminden mürşidinin iç âlemine akan manevi bir nehirdir. Bu sayede mürit mürşidinden devamlı olarak feyiz alabilme imkânı bulur. Bu manevi nehir, yani feyiz bolluğu müritteki muhabbetin az veya çokluğuna bağlıdır. Bazen öyle haller olur ki, müritteki muhabbetin coşması manevi nehri denize çevirir. Müridin kalbi, mürşidinin tarafına teveccüh eder. Bu muhabbetin çokluğu vesilesiyle kendi özellikleri ve iradesini bir tarafa bırakan, yani kalbini mürşidine yönelten, müridin kalbine (aynanın karşısındaki kişinin kendisini görmesi gibi) mürşidinin halleri bir anda aksetmiş olur.

Bu bakımdan muhabbet; diğer iki temel esası, edep ve ihlas sahibi olmayı da gerektirir. Çünkü gerçek manada sevgi sevdiğine arşı edebe riayete (saygılı olmaya) ve ihlaslı davranmaya (samimi ve içten olmaya) özen gösterir.

Bu konuda herkesin bildiği bir durum; bir şeyi çok sevmek ondaki kusurlara karşı gözükör, kulağı sağır eder. Yani seven insan sevdiğinde kusur ve eksik göremez, ki bunun aksinin olması o sevginin samimi olmadığını gösterir. Yine bilinmelidir ki; Allah yolunda olanlara karşı muhabbet beslemek, saygılı ve hürmetkâr olmak, hakikatte yüce Allah (cc) tarafından kulun kalbine ihsan olur.

Zira her makama layık ve ona uygun bir edep vardır. Tarikat ise bir edep manzumesidir. Diğer yazımızda mürşide karşı edepli olmaksızın bahsetmeye çalışacağız inşallah.

HACE-İ SEMERKANDİ HAZRETLERİ CENNET ÖZDEMİR

Hâce-i Semerkandi (K.S) 1512 (H.918) yılında Semerkant'ın Emkene Kasabası'nda dünyaya geldi. Bundan dolayı Emkenegi ve Semerkandi isimleriyle anılmaktadır. Evliyanın büyüklerinden Derviş Muhammed Hazretleri'nin oğlu ve Muhammed Bâkîbillah Hazretleri'nin hocasıdır. Silsile-i Aliye'nin yirmi ikinci halkasıdır.

Küçük yaşlardan itibaren ilim öğrenmeye başlayan Hâce-i Semerkandi Hazretleri Buhara ve Semerkant'ın tanınmış ilim erbabından ders aldı. Zahirî ve bätinî ilimleri babasından öğrendi. Babasından feyz alarak tasavvufta yetişip kemâle erdi. Çok yüksek faziletler elde etti. Allah (Celle Celalühu) ona rahmet deryasından ikramlarda bulunarak onu ruhaniyet âleminde rehber kıldı.

Süfyan bin Abdullah bir gün Hz. Peygamber Efendimize (sav) gelerek, "Ya Resulullah! Bana İslam amelleri içinde öyle bir şey söyle ki, sizden sonra kimseye bir şey sormayayım." dedi. Hz. Peygamber Efendimiz (sav); "Allah Teâlâ'ya inandım de! Sonra dosdoğru ol." buyurdular. Bu düsturu kendine vazife bilerek yaşamış olan hazret, bütün ömrünü İslamiyet'e hizmetle ve Peygamber Efendimiz 'in güzel ahlâkını insanlara duyurmakla ve öğretmekle geçirdi. Çünkü dosdoğru olmak; doğruluğun temsili İslamiyet'le ve yaratılıp âlemlere sunulan en mukaddes insan Hz. Muhammed ile mümkündür.

Hâce-i Semerkandi Hazretleri birçok talebe yetiştirerek dört bir tarafa gönderdi. Bir gün talebeleri ile dikenlik bir yerden geçiyorlardı. Ayakkabısı olmayan bir talebesinin ayağına diken battı. O kimse buna rağmen hocasının peşinden ayrılmıyor, gizlice acı çekerek onun izinden gitmeye devam ediyordu. Onun bu hâlini takdir eden Hâce-i Semerkandi hazretleri ona; "Ayağa elem dikenini batmadıkça, gönülde murat gülü açmaz." buyurdu.

Hâce-i Semerkandi Hazretleri'nin bu sözü bize Hz. Ömer'i (r.a) hatırlattı. Ubeyd b. Ka'b (r.a), Hz. Ömer'in teveccühünü kazanmış bir sahabedir. Hz. Ömer, ona çok hürmet eder, ondan yararlanır ve ona Seyyidü'l Müslim'in (Müslümanların Ulu'su) derdi. Bir gün Hz. Ömer, Ubeyy b. Ka'b'a takvanın ne olduğunu sordu. Ubeyy b. Ka'b da kendisine "Sen hiç dikenli bir yolda yürümedin mi?" diye sordu. Hz. Ömer; "Evet, yürüdüm." dedi. Ubeyy b. Ka'b; "Peki, o durumda ne yaptın?" diye sordu. Hz. Ömer; "Paçalarımı sıvadım ve dikenlere takılmamaya özen gösterdim." deyince Ubey b. Ka'b; "İşte takva budur." dedi. Allah onlardan razı olsun, bizlere ne güzel hazineler bıraktılar.

Hâce Hazretleri, sünnetlerin diriltmesi ve bidatlerin yok edilmesi konusunda büyük bir gayret sarf etti. Bütün hayatı boyunca kalpleri gaflet uykusundan uyandırmak için çalıştı. Kapısı arifler kervanının konakladığı bir yer, Salihlerin ve Mutakilerin kalplerinin kıblesi ve müritlere himmet kaynağıydı.

Yetiştirdiği velilerin en başta geleni talebesi ve kendisinden sonra halifesi olan Muhammed Bâkîbillah Hazretleridir. Muhammed Bâkîbillah Hazretleri, bir gece rüyasında Hâce-i Semerkandi Hazretleri'ni gördü. Hocası ona; "Ey oğul! Senin yolunu gözlüyorum." buyurdu. Bâkîbillah Hazretleri buna çok sevindi. Hemen huzuruna gitti. Huzuruna varınca ona çok iltifat gösterip, yüksek hallerini dinledi. Sonra üç gün üç gece birlikte bir odada baş başa kalıp sohbet ettiler. Semerkandi Hazretleri ona feyz verip, yüksek faydalara kavuşturdu. Sonra Bâkîbillah Hazretlerine; "Sizin işiniz, Allahû Teâlâ'nın yardımı ve bu yüksek yolun büyüklerinin ruhlarının terbiyeleriyle tamam oldu. Tekrar Hindistan'a gitmeniz lazım. Çünkü bu Silsile-i Aliye'nin, orada sizin sâyenizde parlayacağını görüyorum. Bereket ve terbiyenizden çok istifade edip, büyük işler yapacak kimseler gelecek." buyurdu.

Hâce Bâkîbillah Hazretleri kendilerini bu işe layık görmediğinden, özür dilediyse de, Hâce-i Semerkandi Hazretleri, ona istihâre yapmasını emretti. Rüyalarını Semerkandi Hazretleri'ne anlattığı zaman, şu karşılığı aldılar; "Derhal Hindistan'a gidiniz. Orada sizin bereketli nefeslerinizden bir aziz meydana gelecek, bütün dünya onun nuruyla dolacak. Hatta siz de ondan nasibinizi alacaksınız." Hâce Bâkîbillah Hazretleri Hindistan'da Serhend şehrine geldiği zaman, kendisine; "Kutbun etrafına geldin." diye ilham olundu. Bu Kutbu, İmam-ı Rabbani Hazretleriydi.

Yol ve mekân kavramı tasavvufta nicelik bildiren bir kavram değildir. Hele ki vazife ise, hele ki aşk ile yapılır ise Hindistan'da İmam-ı Rabbani Hazretlerini buldurur. Bu dizelerin ilhamı, yolunu kısaltmak isteyenlere şevktir;

...Yollar uzun, yollar ince

Yol kısılır aşk gelince

Yat kurban ol İsmail'ce

Bıçak senden incinmesin...

Semerkandi Hazretleri'nin müridânı ona Muhammed Bâkî Hazretleri'nin kısa zamanda bu makamları elde etmesinin hikmetinden sorduklarında şöyle cevap verdi; "Dostlarım bilsinler ki, bu gencin işini tamamlayıp buraya, bizim yanımıza gönderdiler. Yanımıza bahusus hallerinin kontrolü için geldi. Öyle gelen böyle gider."

Mevlana Hâce-i Semerkandi Hazretleri, ömrünün sonlarına doğru şu şiiri çok okurlardı; "Zaman zaman ölümü hatırlarım, bugün ne olacak ben de bilemem. İsteğim Rabbime yakın olmaktır Başka ne olursa ona razıyım."

Hâce-i Semerkandi Hazretleri'nin halifeleri oğlu Hâce Ebu'l-Kâsım ile beraber on kişiydi. 1599 (H.1008) senesinde doksan yaşındayken Emkene'de vefat etti.

"İnna lillahi ve inne ileyhi raciun."(Bakara,156)

Süfyân b. Uyeyne (Rahimehullah) şöyle buyurmuştur; "Salihler zikredildiğinde rahmet iner." Biz layıkıyla olamasa da salih kullarını zikretmeye niyetlendik, sen Rahman'sın, Rahim'sin, eksiklerimizi tamam edip bizi rahmetinle şereflendir Ya Rab! Âmin...

Kaynakça

- 1) *Tam İlimhâl Seâdet-i Ebediyye*; (49. Baskı) s.1079
- 2) *es-Safi, Mevlana Ali Hüseyin, Reşehât Zeyli*; s.6
- 3) *İslâm Âlimleri Ansiklopedisi*; c.15, s.246
- 4) *İslâm Târîhi Ansiklopedisi*; c.5, s.63
- 5) *Taşköprizâde, Ahmed b. Mustafâ, eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye, Dâru'l-Kitâbi'l-Arabî, Beyrut*
- 6) *es-Sehâvî, Şemsüddîn, el-Menhelü'l-'Azbi'r-Ravî*
- 7) *İmam-ı Rabbânî, Mektûbât*
- 8) *el-Hânî, Abdülmeccid b. Muhammed, el-Hadâiku'l-Verdiyye, thk. Muhammed Hâlid el-Harse, Dâru'l-Beyrûtî, 1. Baskı, Dimâşk 1997*
- 9) *Hocazâde Ahmed Hilmi, Hadîkatü'l-Evliyâ, İstanbul 1318*
- 10) *en-Nakşibendî, Necmüddîn b. Muhammed, Hulâsatu'l-Mevâhib, haz. İbrahim Tozlu, Semerkand Yay., 15. Baskı, İstanbul 2015*
- 11) *Ferîdüddîn Attâr, Tezkiratü'l-Evliyâ, haz. M.Z.K., Seha Neşriyat, Ankara*
- 12) *Tirmizî, İlim 16*
- 13) *el-Kişmî, Muhammed Hâşim, Zübde-tü'l-Makâmât, trc. Süleyman Kuku, Berekât Yay., İstanbul 2015*
- 14) *karakoç, Abdurrahim, İncitme şiiri*

MUMLAR ÇEVRESİNİ AYDINLATA AYDINLATA TÜKENİYOR

ÖZLEM YILDIRIM

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

MUMLAR BİLE ÇEVRESİNİ AYDINLATA AYDINLATA TÜKENİYOR

Allah katındaki değerini bilmek istersen, O'nun seni nerede kullandığına bak! (İbn Ataullah İskenderi, Hikem-i Ataiye, 71. Hikmet)

Mumlar kendini tüketiyor ama çevresini aydınlata aydınlata tüketiyor. Acaba kaç insan kendini bu şekilde tüketiyor?

"Bugün Allah (cc) için ne yaptın?" sorusu, "Bugün Allah (cc) benim için ne yaptı?" sorusuna dönüştü günümüzde. İnsanlar artık bir şeyler yapmadan birçok şey yapmaya başladı. Duaları kabul olmadığı zaman Allah'a (cc) isyana varan cümleler kuruluyor. İnsanlar kendilerinde hata, kusur aramadıkları gibi yaşananları musibet olarak görüp ağlayıp sızlayarak ömürlerini dert, keder ve sıkıntıyla meşgul olarak bitiriyorlar (bizde dâhil). Hz. Ebubekir Sıddık; "Sabreden

için musibet diye bir şey yoktur. Ağlayıp sızlamakla da bir şey kazanılmaz. Ölüm öncesi hayat çok basit ve kolay; ölümden sonraki hayat ise çetin. Resulullah'ın (sav) aramızdan ayrılışını, O'nun kaybını düşünün, hatırlayın ki musibetleriniz küçülsün. Ve Allah (cc) mükâfatınızı arttırsın." demiş. Psikoloji biliminin varoluşsal yaşama (anı yaşama) kavramını örnekleyen büyük zatların şu diyaloguna bakalım. Hz. Ebu Bekir, Hz. Selman-ı Farisi'ye; Ruhun sükûtu nedir? diye sormuş. Geçmiş ve gelecek zaman ile meşgul olmayı terk etmektir, cevabını vermiş. Yumurta dıştan kırılırsa yaşam son bulur, içten kırılırsa yaşam başlar; zira önemli dönüşümler hep içten başlar (İbn-i Rüşd). Her insanın içinde iyiye ve kötüye meyil vardır. İyiye meyli beslersek kötülükten kurtuluruz. Bu besleme şekli de inşirah suresinde bahsedilen gibi olmalı bence. "Bir işi bitirince bir başkasıyla uğraş ki gönlüne ferahlık gelsin" ayetlerinden sonra boş durmayıp hizmet ile meşgul olalım. Bu ilmi hizmet olabilir, bedeni hizmet olabilir, maddi hizmet olabilir. Neye gücümüz yeti-

yorsa onla uğraşalım. Depresyona girecek zamanımız olmasın inşallah!

Kitabına eğilmiş çocuk, aşını pişiren kadın, tarlasını süren çiftçi, tezgâhtaki sanatkar fenalık düşünmeye vakit bulamaz (Hoca Ahmet Yesevi r.a). Zamanın getirdiklerinin esiri olmayalım Asya annemiz, Meryem annemiz gibi. Mülk suresinden önceki iki ayet Asya ve Meryem annemizin direnişinden bahsetmiş. Asya annemiz güce mahkûm olmamış. Meryem annemiz uygarlığa mahkûm olmamış. İslam'ı yaşayan gençler de her ortamda direnmeli güce, uygarlığa mahkûm olmamalı. Cuma suresi 11. ayete baktığımızda da bize hayrın nerede olduğunu söylemiştir. "Onlar bir ticaret veya bir eğlence gördükleri zaman hemen dağılıp ona koştular da seni ayakta (hutbe dururken) bıraktılar. De ki: Allah'ın (cc) katındaki eğlenceden de, ticaretten de daha hayırlıdır ve Allah (cc) rızık verenlerin en hayırlısıdır."

Güneş'i sağ elime, Ay'ı da sol elime verseler, ben yine bu dinden, bu tebliğden vazgeçmem diyen Allah'ın (cc) sevgilisi, gönlümüzün sultanı Hz. Muhammed'in (sav) ümmeti olarak onun izinden gidip ömrümüzün sonuna kadar tebliği kendimize vazife bilmeliyiz. Sohbet, ilk dönem Nakşibendiliğinde seyr'ü sülukun en önemli unsurlarından biridir. Bu bağlamda Bahaeddin Nakşibend'den "**Tarikimiz sohbet tarikidir**" sözü rivayet edilmiştir (Alıcı, 2012:50). Bunlara baktığımızda ilmin gerekliliğini daha iyi idrak ediyoruz. İlimsiz tebliğ olmaz çünkü. İlim meclislerinde bulunmak çok önemlidir. İnsan sadece ekmekle doymaz, hakikatli bir sözde gıdadır (Hz. İsa as). Sohbetlerimiz de ilim ve zikir meclisleridir. Bu meclislerde öğrenemeyene bile Rabbim ikramlar verirken, öğrenene o ikramın iki katını verirmiş. Allah (cc) dostları ile Salihlerle beraber ol, onların sohbetlerinde bulun. Böylece Allah'ın (cc) onlara olan yardımını sayesinde sende güçlenirsin, sende onların gözü ile görürsün. Allah (cc) da

tıpkı onlarla övündüğü gibi senle de övünür (Abdulkadir-i Geylani Hz.). Mevla'm onlarla birlikte olmayı nasip eder inşallah. Gösterişli bir oda düşünün, içinde ışıltılı taşlar, hazineler var. Işık olmazsa içeriği göremeyiz. Kuran'ı Kerim bu oda, Peygamber efendimiz de ışıktır. Kuranı yaşayan bize somut olarak sunan kişidir. Mürşitlerde bu görevi sürdüren peygamber elçileridir. Bizler mealleri, hadis ve sünnetleri ne kadar okusak da bilsek de anlayamadığımız algılayamadığımız yerler oluyor. Bu yüzden yol gösterici, ışık yani mürşit lazımdır. Mürşitlerin varlığını gereksiz görenler var. Taha suresi 320. sayfada diyor ki: "Eğer peygamber göndermemiş olsaydık diyecektiniz ki; peygamber göndermiş olsaydın ona uyardık." Bu insanlar, Allah (cc) peygamberlerden sonra mürşit göndermeseydi o zaman da neden mürşit göndermedin, uyarıcı göndermedin diyeceklerdi. Allah'ü Teâla bizlerin kurtuluşu için uyarıcı gönderiyor ama mürşitlere inanmayanlar oluyor. Ya biz onları ikna edemiyoruz ya da artık onların kalbi kararmıştır. Mevlana diyor ki; "Söz etkisiz ise ya dinleyen kalbi kararmıştır veya söyleyen söylediğini yaşamıyordu." Rabbim DOĞRU yaşantımıza ve sözlerimize etki gücü versin

İlaç niyetine kitap okuyan bir ümmet olmalıyız.

Bu ümmet, kitap ümmetidir.

inşallah. Öyle bir hal dili kullanalım ki Tapduk Emre'nin de dediği gibi; "Hal ile davet edelim. O hal ki kulağı sağıra da görünür, gözü köre de". Kişi nasıl ise gireceği gönül öyledir (Tabduk Emre). Rabbim mürşidimizin gönlüne girebilmemizi nasip etsin inşallah. Çünkü Mevla'm bu güzel kullarının kalbini bizimkinden kat kat fazla ziyaret edermiş. Fatiha suresi 5. ayet: "iyyake na'budu ve iyyake nestain (nestainu); (Allah'ım!) yalnız Sana kul oluruz ve yalnız Senden İSTİANE (mürşidimizi) isteriz". Fatiha 6: "İhdinas sıratel müstakim; (Bu istiane'n ile) bizi, sıratı mustakim'e hidayete (ulaştır)". Gün içinde beş vakit namazda ve sonrasında okuduğumuz, toplamda 41 adet olan bu sure Mürşit'in varlığına ve hidayete ulaştırmaya vesilesine apaçık delildir. Rabbim hepimize hidayet versin.

Eğer sohbetlere gitmeye niyetleniyorsanız; şeytan, nefis ve çevrenizden birçok engeller çıkar karşınıza. Yol uzaklığının, çocukla birlikte arabasız gitmenin verdiği rezillik, eşinin gönül rızasını almak için uğraşma, daha eğlenceli ortam seçme, sağlığın biraz zorlansa gelmeye elverişliyken hastalığı bahane etme gibi engeller ve eziyetler varsa daha

çok gitmek isteyin. Şeyhimiz Arap Efendi Hz. diyor ki: "İnsan Allah yolunda ne kadar eziyet görürse o kadar karlıdır." Bunu düşünelim ve o eziyetlere katlandığımız için mutlu olalım. Allah (cc) onun rızası için yaptığınız şeylerde size güç kuvvet verecektir buna inanın. Her şey O'nun izni ile olur.

Sensiz yola girer isem,

Çarem yok adım atmaya,

Gövdemde kuvvetim sensin,

Başım götürüp gitmeye

Yunus Emre

Bir insan peygamberi (sav) sevdiğini söylese fakirlikle imtihan olur; Allah'ı (cc) sevdiğini söylese belalarla imtihan olur (Hasan-i Basri Hz.).

Sohbetlerden, dini ilimlerden bahsettik ama pozitif ilimle uğraşmak, okumak her daim faydalı ilim ile meşgul olmak da ibadettir.

Öğrenmek güzeldir. Doğru bakış açısı kazandıktan sonra akla şifa olur. Matematik, Türkçe, Fen vb. ilimleri öğrenerek öğretmen, doktor, hâkim, savcı, mühendis, profesör vb. olarak insanlara maddi, manevi, ilmi destek vermek de insanlığa hizmettir. Hizmet de ibadettir. Bu hizmetleri sağlayarak çevre edenler, o çevreye de İslam'ı anlatarak birçok hizmeti bir arada yapmış olacaklar. Sahip olduğun imkânlarla başkalarına yardımcı olacaksın. Hatta anne gibi olacaksın çevrene. Şunu unutma ki, çevrene şefkatin ne kadar artarsa, Hak katındaki itibarında o kadar artar (Gönenli Mehmet Efendi Hz.). Bu pozitif ilimlerin faydalarından birkaç örnek vereyim. Boğazda yanma, ağrı varsa hasta olacağınızı hissediyorsanız bir fincan sıcak suya, 2 yemek kaşığı bal, 2 yemek kaşığı tarçın ve 2 yemek kaşığı limon suyu koyup karıştırın. Bunu içtikten bir saat sonra tüm şikâyetleriniz geçer (İbn-i Sina tarifi). Kimya ilmi ile uğraşanlar İslam'ın en mükemmel ve doğru din olduğunu "moleküler" olarak saptadı. Japon bilim adamı Masoru Emoto, su molekülleri üzerine yaptığı araştırmalarda Kuran okunurken veya ezan okunurken sudaki moleküllerin, meydana gelen titreşimle mükemmel bir altıgen dizilime ulaştığını saptadı. Onkoloji uzmanı Erkan Topuz 2 yaşına kadar anne sütü alan bebeklerin ilerde lösemiye yakalanma riskinin yüzde doksan azaldığını saptamıştır. Kurani kerimde 2 yaşına kadar emzirme önerilmiş. Bilimde bunun nedeninin belki de bir tanesini çok güzel ispatlamıştır. İşte bunlar da ibadettir. Bu yüzden okuyalım, yazalım, ilmi yoğunluk ve yorgunlukla uğraşalım. 72 kitabım var, çoğunu 80 yaşından sonra yazdım. Bir şeye aşık oldunuz mu her şeyi unutursunuz işte, uykunuz, sıhhatinizi..! (Prof. Dr. Halil İnalçık). Rabbim bizlere de ilim aşkı nasip etsin inşallah.

Bedir Efendim'in 2. baskı kitabı 139. sayfasında okuduğu eserler mevcuttur. Kimini kal ile kimini hal ile tavsiye etmiştir. O sayfayı okuyup iyice inceledikten sonra içinden bana hitap edeceğini düşündüğüm 4 eseri okumaya niyet ettim. İnşallah en kısa sürede

amele dönüşür. Birincisi dergimizin adı olan "Reşahat" can damlaları demek. Hoca Ubeydullah-ı Ahrar Hz. lerinin hal menkıbeleri ile onun yüce meclislerinde anılan Nakşi silsilesi büyüklerinin de hal ve menkıbeleri anlatılmış. İkincisi "Günyetüt Talibin", salihlerin din büyüklerinin ahlak ve yolunu bu kitaba toplamış. Hak yolunu isteyen talipler için yeterli bilgiler mevcut imiş. Üçüncüsü "Mızraklı İlmihal", sıbyan mekteplerinden din bilgisine başlangıç kitabı. Dördüncüsü "Adap", Nakşibendiye tarikatının adabını anlatmış. İçimizde şiire, dua ve salavatlara ilgisi olan arkadaşlar diğer eserleri de söylediğim sayfadan inceleyebilirler.

Allah'ım her birimize faydalı ilimlerle uğraşabilmeyi nasip etsin, ilim benlik ve kibir getirmesin, aksine alçakgönüllülük ve mütevazılık katsın hayatımıza inşallah. Zaten ahlakımızı güzelleştirmeyen, hizmetimizi arttırmayan ilim faydasız ilimdir. Allah'ım ayıpladığımız kötü hasletimizi ıslah et; kınadığımız çirkin huyumuzu güzelleştir ve eksik olan güzel sıfatımızı tamamla (İmam-ı Zeynel Abidin Hz). Amin. Amin. Amin. Vel-hamdülillahi rabbil alemin El-Fatiha

"Bilgi size güç verir; ancak saygıyı karakterinizle kazanırsınız"

Bruce Lee

FIKİH KÖŞESİ: ABDEST

EROL ŞENÖZ

“BİR MÜMİN ABDEST ALSA BİR NEHİR ŞEREFLENİR”

ABDEST:

Allah (c.c.) temizdir, temiz olanı sever. Beden temizliği vücut sıhhatini sağlar iken, temiz ve sıhhatli bir vücut ruh temizliğine vesile olur. Değerli dostlar; insanları yaratırken diğer yaratıklardan farklı yaratan Mevla'ya şükürümüzün edasını yerine getirirken, beden ve ruhen temiz olmamız kulluğun gereğidir. Hz. Ali (k.v.)'nin oğlu Hz. Hasan (r.a.) abdest aldığı zaman rengi sararırmış. O'na neden abdest alırken rengin sararıyor diye sorulduğunda (Kimin huzuruna çıkacağımı bilmiyor musunuz?) derdi. Abdest huzuru ilahiyeye durmanın, Allah (c.c) ile konuşmanın (Kuran okumanın), Beytullahı ziyaret etmenin cümle giriş anahtarı, bedeni kirden temizleyip kötülüklerden beri olmanın, beden ve ruhların emri ilahiyenin emrine uygun olarak davranmasını sağlayan nefsi emmarenin şerrinden kurtulmanın, dünyevi ve uhrevi saadet için, yaratılış gayesine uygun bir yaşam sürebilmenin vesilesi ve vasıtasıdır abdest.

MAHİYETİ ve ÖNEMİ: Farsça âb (su) ve dest (el) kelimelerinden oluşan ve “el suyu” anlamına

gelen abdest, belirli ibadetlerin ifasının ön şartı olan ve kendisi de ibadet mahiyetinde görülen bir nevi hükmî temizliktir. Arapça karşılığı güzelik, temizlik ve parlaklık anlamına gelen “vudû”dur. Fıkıhta abdest, “belli uzuvları usulüne uygun olarak su ile yıkamak ve bazılarını da eldeki su ıslaklığı ile mesh etmek” şeklindeki ibadet temizliği olarak tarif edilir. Abdestle ilgili olarak Kur’ân-ı Kerîm’de, “Ey iman edenler! Namaza kalktığınızda yüzlerinizi, dirseklere kadar kollarınızı yıkayın, başınızı mesh edin ve topuklara kadar ayağınızı yıkayın. Eğer su bulamazsanız temiz toprakla teyemmüm edin” (el-Mâide 5/6) buyrulur. Bu ayet Medine döneminde nazil olmuş ise de, Müslümanların Mekke döneminde Miraç gecesinde namazın farz kılınmasından itibaren namaz öncesinde mendup bir davranış olarak abdest aldıkları bilinmektedir. Ayet bunu müstakil bir hükümle teyit etmiş, ayrıca abdestin her amel için değil namaz için farz kılındığını açıklamıştır. Hz. Peygamber de hem Müslümanlara fiilî olarak abdestin nasıl alınacağını göstermiş hem de abdestsiz olarak kılınacak hiçbir namazın Allah katında kabul olunmayacağını belirtmiştir (Buhârî, “Vudû”, 2; İbn Mâce, “Taharet”, 47). Abdest maddî temizlik özelliği de taşıyıp sağlık açısından pek çok faydaları vardır. Abdest ile ağız, diş, burun,

el, yüz ve ayaklar gibi kirlenmeye ve dışarıdan gelecek mikroplara en açık uzuvlar günde birkaç defa su ile temizlenir. Bu sayede vücudun sinir sistemi ve kan dolaşımı daha düzenli hale gelir ve vücuda fizikî-tıbbî birçok fayda sağlar. Ayrıca abdest, namaz ibadetini ifa için yüce Allah'ın huzuruna çıkacak müminin manevi ve ruhî hazırlık ve temizliği de demektir. Bu yüzden abdest, maddî temizlikle manevi temizliği birleştirici, Müslümana manevi yönden destek ve güç sağlayıcı bir anlam ve öneme sahiptir. Abdest almanın fazileti ve manevi faydaları hakkında Peygamber Efendimiz s.a.v. şöyle buyurmuştur; "Bir Müslüman abdest alırken ellerini yıkayınca elleri ile yaptığı günahlar bağışlanır, yüzünü yıkayınca gözleri ile işlediği günahları, başını mesh edince kulakları ile dinleyerek işlediği günahları, ayaklarını yıkayınca da ayakları ile yürüyerek işlediği günahları bağışlanır."(Et-Terğip ve't-Terhib) "Sizden biri eksiksiz olarak abdest alır, sonra da: Eşhedü enla ilahe illallahu vahdehü laşerike leh ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve Resulüh" derse, cennetin sekiz kapısı ona açılır, dilediğinden girer."(Et-Terğip ve't-Terhib)

Abdest başlı başına ve bizzat amaç olan bir ibadet değil belli ibadetleri yapmayı mubah kılan, kulun bu ibadetlere manen ve ruhen hazırlanmasına ve bu ibadetlerden azami verim elde etmesine yardımcı olan vasıta (vesile) ibadettir. Bazı ibadetler ve fiiller içinse abdestli olmak dinen gerekli görülmemiş olsa bile, taşıdığı birçok maddî ve manevi faydalar sebebiyle tavsiye edilmiştir. Bundan dolayı abdestin dinî değer ve bağlayıcılık hükmü farz, vacip ve mendup şeklindedir. Namaz kılmak, Kâbe'yi tavaf etmek, tilâvet secdesi yapmak, Kuran'a dokunmak için abdest dinen gereklidir. Sünnî mezheplerin çoğu bunların farz olduğunda görüş birliğinde olup yalnız Hanefiler Kâbe'yi tavafta abdesti vacip görürler. Kuran'a dokunmak için abdestin farz oldu-

ğu hükmü, Kuran'a ve Sünnet'e (el-Vâkıa 56/79; Beyhakı, Sünen, I, 87-88) dayandırılmaktadır. Yatmadan önce abdest almak, vakit namazları için ayrı ayrı abdest almak, ezan okurken abdestli bulunmak mendup görülmüştür. Hatta mümine manevi destek sağladığı, âdeta müminin silâhı olduğu, ayrıca Hz. Peygamber'in mümkün olduğu ölçüde abdestli halde bulunduğu göz önünde tutularak, İslâm âlimleri müminin imkân ölçüsünde her işe abdestli olarak başlamasını ve abdestli bulunmasını tavsiye etmişlerdir. Abdestsiz kimsenin, cenaze namazı da dâhil namaz kılmaması, şükür ve tilâvet secdesi gibi namaz hükmüne tâbi fiilleri yapması, Kâbe'yi tavaf etmesi, Kuran'a dokunması ve onu elle tutması caiz görülmez. Abdestsiz olarak Mushaf'a bakarak veya ezberden Kur'an okumak ise caizdir. Kur'an yüce Rabbin kelâmı olduğu için ona her zaman azami saygı göstermek, sû-i edeb olarak algılanacak davranışlardan kaçınmak gerekir. Kur'an tilâveti, öteden beri sünnet değer hükmü atfedilen bir ibadet olarak telakki edildiği için, Kur'an tilâvet ederken hem bu şuurunu incitmemek, hem de esasen her çeşidiyle ibadetin abdestli olarak ifasının ibadeti tamamlayan bir boyut olması sebebiyle, böyle davranıp ibadet lezzetini daha derinden almak için abdestli olmaya özen göstermelidir.

ABDESTİN FARZLARI: İlgili ayette (el-Mâide 5/6) zikredildiği üzere dörttür:

1. Yüzü yıkamak.
  2. Kolları dirseklerle birlikte yıkamak.
  3. Başını mesh etmek.
  4. Ayakları topuklarla birlikte yıkamak.
1. Yüzü yıkamak: Yüzün sınırı iki kulak yumuşağı, alındaki saç bitim yeri ile çenenin sona erdiği yer arasında kalan kısım olarak belirlenmiştir. Yüz yıkanırken sakal sık ise üstünü yıkamak yeterlidir.

2. Kolları dirseklerle birlikte yıkamak: Abdest alırken parmaktaki yüzüğün altına su alacak şekilde oynatılması, el, yüz ve ayakta bulunan ve suyun deriye temasını önleyen maddelerin imkân dâhilinde temizlenmesi gerekir. Dirseklerin yıkanması da abdestin farzları kapsamındadır.

3. Başı mesh etmek: Başın dörtte birinin el içinin ıslaklığıyla mesh edilmesi Hanefilere göre yeterlidir. Başın mesh miktarı Şafii mezhebinde daha az iken diğer iki mezhepte âdetâ başın tamamıdır.

4. Ayakları topuklarla birlikte yıkamak: Parmak uçlarından topuk ve âşik kemikleri dâhil yıkanır. Abdestin bu dört farzında Sünnî fıkıh mezhepleri ittifak etmiştir. Ancak Hanefî mezhebinin dışında kalan diğer üç Sünnî mezhebin buna bazı şartları da ilâve ettiği görülür. Abdestin farzlarının yerine getirilmiş olması kuşkusuz alınan abdestin fıkhen geçerli (sahih) olması sonucunu da doğurur. Bununla birlikte kullanılan suyun temiz ve temizleyici olması, abdest alırken özür durumu hariç abdesti bozan bir durumun bulunmaması, yıkanması gereken uzuvlarda hiç kuru yerin kalmaması da gerekir. Abdest uzuvlarında bulunup suyun deriyle temasını önleyen maddelerin imkân ölçüsünde temizlenmesi gerekir. Temizlemede zorluk varsa bunların bulunması abdeste zarar vermez. Boyacı, marangoz gibi esnafın, sanatkârların el ve kollarında bulunan boyalar böyledir. Aynı şekilde bir uzvu yıkamak sağlık açısından sakıncalı ise mesh edilir, mesh etmek de zararlı ise terk edilir.

ABDESTİN SÜNNETLERİ VE ÂDÂBİ: Hz. Peygamber'in farz ve vacip kapsamında olmaksızın sürekli veya genelde yaptığı ve ümmetine de yapılmasını tavsiye ettiği fiillere fıkıh ilminde ve ilmihal dilinde sünnet, Hz. Peygamber'in bazen

yapıp bazen da terk ettiği fiillere ise mendup, müstehap veya adap denildiğini, fıkıh usulünde ise bu gruba giren bütün fiiller, şer'î hükmün beşli taksimi içinde "mendup" olarak nitelendirilmektedir.

Abdestin başlıca sünnetleri şöyle sıralanabilir: Abdest almaya niyet etmek, başlarken besmele çekmek, elleri bileklerle birlikte üç defa yıkamak, ağız ve buruna su çekip iyi bir ağız ve burun temizliği (mazmaza ve istinşak) yapmak, misvak kullanmak veya dişleri fırçalamak, sakalın içine su girmesini sağlamak, el parmak aralarını ovuşturmak, başın tamamını elin ıslaklığıyla mesh etmek, boynu mesh etmek, abdest uzuvlarını yıkarken bu sayılan sıraya uymak, abdeste sağ uzuvlardan başlamak, bu uzuvları üçer defa yıkamak ve su ile iyice ovma (delk), abdesti ara vermeden tamamlamak.

Abdestin sünnetlerine ilâve olarak adabları da; Abdest alırken mümkünse kıbleye dönmek, abdest sularını vücuda ve elbiseye sıçratmamak, dünya işlerine ilişkin konuşmayıp abdest dualarını veya bildiği dualardan okumak, suyu ölçülü kullanmak, abdest sonunda kelime-i şehadet getirmek gibi fiiller tavsiye edilir. Abdestin adabından maksat, abdestin farzlarının ve sünnetlerinin daha uygun şekilde ve ortamda, mükemmel bir şekilde yerine getirilmesini sağlamaktır.

ABDESTİN MEKRUHLARI; Suyu lüzumundan fazla kullanmak, suyu bir gerek olmadığı halde normalden az kullanmak, suyu abdest organlarına ve yüzüne hızlı çarpmak, abdest alırken gereksiz yere konuşmak, pis bir yerde abdest almak. Abdest alan bir kimse bunlardan sakınmalıdır.

ABDESTİ BOZAN DURUMLAR:

1. İdrar ve dışkı yollarından idrar, dışkı, meni, mezi, kan gibi bir necasetin, herhangi bir sıvının veya maddenin çıkması, yellenmek.

2. Vücudun herhangi bir yerinden kan, irin veya herhangi bir maddenin çıkması. Ağızdan çıkan acııcı haldeki kan, tükürükten fazla veya ona eşit ise abdesti bozar. Vücuttan çıkan kan akmadığı veya çıktığı yerin çevresine dağılmadığı sürece abdesti bozmaz. Yarıdan çıkan irin ve sarı su da böyledir. Çıktığı yerin dışına kendiliğinden dağılmayan bu sıvıların silinmesi halinde de abdest bozulmaz. Şafii ve Mâlikîler'e göre idrar ve dışkı yolları hariç vücuttan çıkan kan ve benzeri sıvı maddeler abdesti bozmaz.

3. Ağız dolusu kusmak. Kusulan şey ister yemek, ister safra veya kan olsun, abdest bozulur.

4. Bayılma, delirme, sarhoş olma, uyuma gibi şuurun kontrolüne engel olan durumlar. Uyku dışındaki şuur kaybına yol açan durumların süresi ve o esnada kişinin konumu ne olursa olsun abdest bozulur. Uyku halinde ise, kişinin farkında olmadan abdestinin bozulmuş olması ihtimalinin derecesi ölçü alınır. Bu sebeple yatarak derin uykuya dalma abdesti bozar, uyku ile uyanıklık arasındaki hal ise bozmaz. Oturduğu yerden uyuklamada oturuşun şekli kadar bu kimsenin durumu, abdestin bozulma ihtimalinin kuvvet derecesi de önemlidir. Bundan dolayı tereddütlü durumlarda abdest alınması tavsiye edilir.

5. Namazda yakındaki şahısların duyabileceği şekilde sesli olarak gülmek. Hanefilere göre rükûlü ve secdeli namazda sesli gülmeye abdesti bozar. Diğer mezhepler ise sadece namazın bozulacağı görüşündedir.

6. Cinsî münasebet veya fahiş (aşırı) temas ve

dokunma. Hanefilere göre erkekle kadının tenlerinin birbirine değmesi ile abdest bozulmasa da çıplak olarak veya arada bedenlerin sıcaklığının hissedilmesini engelleyecek bir giysi bulunmaksızın erkek ve kadının aşırı derecede şehvî teması, oynama ve kucaklaşması abdesti bozar. Mezhepler bu konuyla ilgili farklı görüşler beyan etmişlerdir.

7. Mazeret halinin sona ermesi. Su bulamadığı için teyemmüm eden kimse suyu bulunca, mest üzerine mesh yapan kimsenin yolcu olanlara üç, yolcu olmayanlara bir gün olarak tanınan mesh süresi dolunca, özürsüz kimse için de namaz vakti çıkınca abdesti bozulmuş olur. Hanefilerin dışındaki üç mezhebe göre bir kimsenin kendi cinsel organına temas da abdesti bozar. Bir kimse abdest aldığı kesin olarak bilse de abdestinin bozulup bozulmadığında tereddüt etse, Mâlikîler'e göre abdesti bozulmuş olur, diğer üç mezhebe göre ise bu durumda abdest bozulmuş sayılmaz. Ağlamak, gözden yaş gelmesi, kabuk bağlamış bir yaranın kabuğunun kan çıkmaksızın düşmesi, tükürük ve sümüğe az miktarda kan karışması, ağız dolusu olmayan kusma, ısırılan elma, ayva gibi sert bir meyve veya kullanılan misvak-dış fırçası üzerindeki acıcılığı olmayan kan (dış eti kanaması hariç), sivrisinek, pire gibi haşeratin emdiği kan, namazda uyuklama, namazda sessiz gülmeye, tırnak kesme, tıraş olma kural olarak abdesti bozmaz. Abdestin bozulup bozulmadığıyla ilgili görüş ayrılığı bulunan konularda ihtiyatlı davranmak uygun olur. Özellikle imam olan kimselerin abdestinin diğer mezheplere göre de bozulmamış olmasına özen göstermesi şart değilse de, yerinde bir davranıştır.

ABDESTİN ŞEKLİ: Sünnet ve adabına riayet edilerek, ayrıca dört mezhebin farz saydığı

hususları da içerecek şekilde abdest şöyle alınır: Abdest suyunun elbiseye sıçramayacağı bir kolum alınır, mümkünse kibleye dönülür. Niyet ve besmele ile abdeste başlayıp önce eller bileklere kadar ve parmak araları ovuşturularak üç defa yıkanır, cilt üzerindeki hamur, boya, sakız gibi maddeler temizlenir. Parmakta yüzük varsa oynatılır. Misvak veya diş fırçası ile bunlar yoksa sağ elin parmaklarıyla dişler temizlenir. Ağız, sağ el avucuna alınan su ile üç defa çalkalanıp temizlenir. Üç defa da burna su çekilip sol elle burun temizlenir. Oruçlu olmayan kimse ağız ve burnun her yerine suyun iyice ulaşmasını sağlar. Üç kere yüz yıkanır. Varsa sakalın içinden parmaklar geçirilerek suyun sakal diplerine ulaşması sağlanır. Sonra dirseklerle birlikte sağ kol üç defa, sonra aynı şekilde sol kol üç defa yıkanır. Sağ el ıslatılarak avuç ve parmakların içiyle başın üstü bir defa mesh edilir. Bu şekilde başın dörtte birini mesh etmek yeterli ise de iki elle başın tamamının mesh edilmesi sağlık bakımından endişe verici bir durum yoksa sünnettir. Eller yine ıslatılarak başparmakla kulağın dışı, şahadet parmağı veya serçe parmakla içi mesh edildikten sonra her iki elin arkasıyla boyun mesh edilir. Önce sağ sonra sol ayak, parmak uçlarından başlanarak topuk ve âşik kemikleri de dâhil olmak üzere yıkanır. Parmak aralarının yıkanmasına özen gösterilir. Abdestten sonra kelime-i şehâdeti okumak, içilebilir ise abdest alınan sudan bir miktar içmek ve Kadr suresini okumak da abdestin adabındandır.

ÖZÜRLÜNÜN ABDESTİ: Devamlı burun kanaması, idrarı tutamama, devamlı kusma, yaranın devamlı kanaması, kadınların akıntısı gibi abdesti bozan ve kısmen süreklilik taşıyan bedenî rahatsızlıklara ilmihal dilinde özür (mazeret), böyle kimselere de özürlü kimse (mazur, mâzûre) denilir. İslâm dini kolaylık ve rahmet dinidir. Namaz

başta olmak üzere kişilerin ibadetlerini zamanında ve gerektiği şekilde yerine getirebilmeleri hem bir görev hem de bir haktır. Bu sebeple İslâm dini kişiye gücünün üstünde yük yüklememiş, ibadet hayatı da dâhil daima kolaylığın sağlanmasını, zorluk ve sıkıntının önlenmesini ilke edinmiştir. Bu sebepledir ki normal durumlarda abdesti bozan şeyler konusunda özürlü kimseler için özel hükümler getirilerek bu kimselerin ibadet etmesine fırsat tanınmıştır. Su bulunmadığında veya suyun kullanımının sağlığa zararlı olduğu durumlarda teyemmüm imkânı, yaranın üstüne mesh hükümleri de yine İslâm'ın hem namazı ferdin aslî görevi ve dinin direği saymasının hem de kolaylık prensibinin birer örneğidir. Yukarıda sayılan türde olup en az bir namaz vakti süresince devam eden bedenî rahatsızlıklar özür hali sayılır. Özürlü kimse her namaz vakti için abdest alır, bu özür halinin abdesti bozmadığı var sayılarak o vakit içinde aldığı abdestle, onu bozan yeni bir durum meydana gelmedikçe, dilediği kadar farz, vacip, sünnet, eda ve kaza namazı, cuma ve bayram namazı kılabilir, Kâbe'yi tavaf edebilir, Mushaf'ı tutabilir. Namaz vaktinin çıkmasıyla özürlü kimsenin abdesti bozulmuş olur, yeni namaz vaktinde tekrar abdest alması gerekir. Özürlü kimsenin abdesti özür hali dışında abdesti bozan ikinci bir sebeple de bozulur. Meselâ idrarını tutamayan kimsenin burnu kanamakla abdesti bozulur. Özürlü kimsenin elbisesine bulaşan idrar, kan özür devam ettiği sürece namazın sıhhatine engel olmaz. Kadınlar için aybaşı ve loğusalık hali farklı fikhî hükümlere tâbi olup bunun dışında kalan kanamalar ve devamlı akıntılar (istihâze) özür hali sayılır. İslâm dini namazın ifasını dinin temel vecibelerinden saymış olmasının yanı sıra her türlü mükellefiyette zorluğu gidermeye ve kolaylığı temin etmeye de ayrı bir önem vermiştir. Bunun bir örneği de, mükellefler için mest ve sargı üzerine mesh yaparak abdest almadır.

Mesh, bir şey üzerinde eli gezdirmek, o şeyi elle silmek demektir. Teyemmüm ise; Su bulunmadığı zaman elleri toprak ve toprak cinsinden bir şeye iki defa vurup, birincide yüzleri, ikincide kollar mesh edilir. Abdest alırken baş, boyun ve kulakların mesh edilmesi abdestin ilkten (asli) hükmü, mest ve sargı üzerine mesh ise yıkama yerine geçen (bedel, halef) bir işlemdir.

a) Mest Üzerine Mesh: Dinimizin ibadetlerde kolaylığı tercih etmiş olması sebebiyle, ayaklara mest vb. giyildiğinde, abdest için bunun çıkarılması ve ayağın yıkanması istenmeyip mestin üzerine mesh yapma caiz görülmüştür. Mest deri ve benzeri maddelerden ayaklara giymek maksadıyla yapılan, ayakları topuklarla birlikte örten, içine su geçirmeyecek veya yere konduğunda kendi kendine dik durabilecek bir ayakkabı çeşididir. Abdest alırken mestin üzerinde elin üç parmağı kadar yerin elin ıslaklığıyla bir defa mesh edilmesi gerekir ve yeterli olur. Bunun için mestin abdestli olarak giyilmiş, mestin ayağın abdestte yıkanması gereken yerlerini tamamen kaplamış, ayrıca dayanıklı ve sağlam bir maddeden yapılmış olması aranır. Mest ile yaklaşık 6 kilometre yürünebilmesi veya bırakıldığında dik durabilmesi bu dayanıklılık ve sağlamlığın ölçüsü olarak zikredilir. Mestin topuktan aşağı kısmında, altında veya üstünde ayak parmaklardan üçü girecek şekilde bir deliğin, yarık veya yırtığın bulunmaması, mestin içine su almaması da gerekir. Üzerine deri kaplanmış veya altlarına peççe vurulmuş çorap üzerine mesh edilebilir. Abdesti bozan durumlar mest üzerine meshi de bozar. Üzerine mesh edilen mestin ayaktan çıkması veya çıkarılması, mestin içine giren suyun bir ayağın yarıdan fazlasını ıslatması, mesh süresinin sona ermesi meshi bozar. Mest üzerine meshin süresi, yolcu olmayanlar için bir gün bir gece (24 saat), yolcular için üç gün üç gecedir (72 saat). Bu süre, mestin abdestli olarak giyilmesinden sonra ilk hadesten yani abdesti bozan ilk durumdan başlar.

b) Sargı Üzerine Mesh: Üzerinde sargı bulunan bir organın abdest alırken su ile yıkanması sağlık açısından zararlı ise, bu sargı çözülmeyp üzerinin mesh edilmesiyle yetinilir. Yapılan bu mesh o uzvu hükmen yıkama sayılır. Hatta mesh de zararlı ise ondan da vazgeçilebilir. Sargının çoğunluğu sadece bir defa mesh etmek yeterlidir. Sargının abdestsiz veya cünüp iken sarılmış olması meshe engel olmadığı gibi bu meshin süresi de yoktur. Özür hali devam ettiği sürece sargı üzerine mesh edilebilir. Sargı üzerine ikinci bir sargı sarılsa bu sargıya ayrıca mesh etmek gerekmez. Bir sargı üzerine mesh yapıldıktan sonra o sargı değiştirilirse hüküm yine aynı olmakla birlikte yeni sargının mesh edilmesi müstehaptır. Üzerindeki ilâç, merhem bulunan yaraların meshi de sargı üzerine mesh hükmündedir. Yaranın iyileşip sargının çıkarılması halinde sargı üzerine yapılan mesh bozulmuş olur. Bu kimsenin şayet abdestli ise, sargı yerini yıkamakla iktifa etmesi mümkün ise de yeniden abdest alması daha yerinde bir davranış olur. Doldurulmuş veya kaplanmış dişler de sargılı veya merhemli yara veya suyun deriye ulaşmasını engelleyen fakat çıkarılması zor olan boya vb.nin bulaştığı organ gibidir. Suyun kaplama ve dolguya ulaşması yeterlidir.

Değerli dostlar: İslam dini kolaylık dini, Allah Resulü s.a.v."Müjdeleyin, nefret ettirmeyin; kolaylaştırın zorlaştırmayın" (Cihad,1732) buyurmuştur. Kul Rabbine layık kulluk yapabilmek, erdemli yolda, amel'de ihlâslı, takva ehli olabilmek için, islamın şart ve rükünlerini yerine getirirken, Mevlasının huzurunda maddi ve manevi kirlerden arınarak çıkabilmek için şüpheden kaçınmalı, emredilenleri yerine getirmede ihlâslı olmalıdır. Maddi ve manevi kirlerden arındıracak abdest almayı nasip eylesin Yüce Mevla'm.

Abdest alırken belli duaları okumak şart mıdır?

Bazı kaynaklarda abdest alırken her organın yıkanması sırasında ayrı ayrı okunacak dualara yer verilir (Nevevî, el-Ezkâr, s. 32- 35). Fakat sahih rivayetlere göre Hz. Peygamber (s.a.s.), abdest alırken özel bir dua yapmamıştır. Dolaşısıyla güzel anlamlar içeriyor olsa da abdest sırasında bu duaların okunması şart değildir. Bununla birlikte okumasında da bir sakınca yoktur.

ABDEST DUÂLARI ARAPÇA TÜRKÇE

a) Eller Yıkanırken

Abdest alacak kimse, abdeste başlarken

“Eûzü ve Besmele” çektikten sonra:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ الْمَاءَ طَهُورًا وَجَعَلَ
الْإِسْلَامَ نُورًا

“Elhamdulillahillezî ce’ale’l-mâe tahûren ve ce’ale’l-İslâme nûra.”

“Suyu temizleyici, İslâm’ı da nur kılan Allah’a hamdolsun.”

b) Ağız Yıkanırken

اللَّهُمَّ اسْقِنِي مِنْ حَوْضِ نَبِيِّكَ كَأْسًا لَا
أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا

“Allahümme! Eskinî min havzı nebiyyike ke’sen lâ ezme’u ba’delhû ebedâ”

“Ey Rabbim, bana Peygamberinin havzından bir kâse içir, ondan sonra hiç susamayayım.”

c) Burna Su Verilirken

اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنِي رَائِحَةَ نَعِيمِكَ وَجِنَانِكَ

“Allahümme! Lâ tahrîmnî râihate na’îmike ve cinânike.”

“Allah’ım! Beni nimetlerinin ve cennetlerinin güzel kokularından mahrum etme.”

d) Yüz Yıkanırken

اللَّهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِي بِنُورِكَ يَوْمَ تَبْيِضُ وَجُوهٌ
وَتَسْوَدُ وَجُوهٌ

“Allahümme! Beyyid vechî binûrike yevme tebyeddu vücûhun ve tesveddu vücûh.”

“Ey Rabbim! Nice yüzlerin beyaz, nice yüzlerin kara olacağı günde yüzümü nurunla beyaz kıl, nurlandır.”

e) Sağ Kol Yıkanırken

اللَّهُمَّ أَعْطِنِي كِتَابِي يَمِينِي وَحَاسِبِنِي
حِسَابًا يَسِيرًا

“Allahümme! A’tinî kitâbî bi-yemînî ve hâsibnî hısâben yesîra.”

“Ey Rabbim! Kitabımı sağ elime ver ve hesabımı kolay gör.”

f) Sol Kol Yıkanırken

اَللّٰهُمَّ لَا تُعْطِنِيْ كِتَابِيْ بِشِمَالِيْ وَلَا مِنْ
وَّرَاءِ ظَهْرِيْ

وَلَا تُحَاسِبْنِيْ حِسَابًا شَدِيْدًا

“Allahümme! Lâ tu’tinî kitâbî bi şimâlî ve lâ min verâi zahrî ve lâ tuhâsibnî hisâben şedîda.”

“Ey Rabbim! Kitabımı sol elime verme, arkamdan da verme ve hesabımı zorlaştırma.”

g) Baş Meshedilirken

اَللّٰهُمَّ غَشَّيْنِيْ بِرَحْمَتِكَ وَأَنْزِلْ عَلَيَّ مِنْ
بَرَكَاتِكَ

“Allahümme! Ğaşşinî bi rahmetike ve enzil ’aleyye min berakâtike.”

“Allah’ım beni rahmetinle sar, üzerime bereketlerinden indir.”

h) Kulak Meshedilirken

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ مِنَ الَّذِيْنَ يَسْتَمِعُوْنَ الْقَوْلَ
فَيَتَّبِعُوْنَ اَحْسَنَهُ

“Allahümme’alnî mine’l-lezîne yestemi’ûne’l-kavle fe yettebi’ûne ahsenehû.”

“Ey Rabbim! Beni sözü dinleyip de ona en güzel şekilde tabi olanlardan kıl.”

i) Boynu Meshederken

اَللّٰهُمَّ اَعْتِقْ رَقَبَتِيْ مِنَ النَّارِ

“Allahümme! A’tık rakabetî mine’n-nâri.”

“Ey Rabbim! Benim boynumu ateş esaretinden kurtar.”

j) Ayaklar Yıkanırken

اَللّٰهُمَّ ثَبَّتْ قَدَمَيَّ عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ تَزُولُ
فِيهِ الْاَفْدَامُ

“Allahümme! Sebbit kademeyye ’ala’s-sıratı yevme tezûlü fihîl-akdâm.”

“Ey Rabbim! Nice ayakların kaydığı günde benim ayaklarımı sırat üzerinde sabit kıl.”

k) Abdest Bittikten Sonra

Sahih rivayetlere göre Hz. Peygamber

(s.a.s.) abdestin bitiminde,

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ

لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ مِنَ التَّوَابِيْنَ وَاجْعَلْنِيْ مِنَ
الْمُتَطَهِّرِيْنَ

(Ben şahitlik ederim ki, Allah’tan başka

ilah yoktur. Yine şahitlik ederim ki Mu-

hammed O’nun kulu ve elçisidir. Al-

lah’ım! Beni tövbe edenlerden ve temiz-

lenenlerden eyle) duasını okuyan kimse

için Cennetin sekiz kapısının açılacağını

ve dilediği kapıdan içeri girmesine izin

verileceğini müjdelemiştir (Tirmizî, Tahâ-

ret, 41).

ÖMER FARUK KEŞKEK

BEDİR KARAHAN (K.S.) EFENDİ'YE EVLAT OLMANIN GÜZELLİĞİ

Esselamu Aleyküm kıymetli kardeşlerim. Her ne kadar gerek baba ocağımızdan, gerekse birbirimizden uzakta olsak da, ancak bedenleredir mesafeler. Gönüllerde mesafeler yoktur ihvanlara. Çünkü bizler gönülleri Hak ile Hak olan Resul kokulu bir gülün, yani Bedir Karahan Efendi'nin ikliminde yeşeriyoruz. Bu şüphesiz ki yeryüzünün en güzel nimetidir bizlere. Rabbimize bu nimetinden dolayı ne kadar şükretsek azdır. Can emanetini taşıdığımız beden gün gelir hastalanır, gün gelir şifa bulur. Fakat gönüller; en çok günah hastalığından koruyup, temiz tutulması gereken namazgâhlarımızdır. Çünkü kul, Rabbini bir tek orada ağırlayabilir.

“Âlemlere sığmadım, bir tek, mümin kulunun gönlüne sığdım.”(Hadis Kutsi)

O güzel Sultan'a evlat olmanın en güzel nimetlerinden biridir temiz bir gönül. Rahmet rahmet bakan nazarı, nice günah batağına batan gönüllere şifa olmuştur efendinin. Ledün ilminden dökülen sohbet tohumları, nice hasatsız gönüllerde yeşerip takva meyveleri vermiştir onun ikliminde. Bir evladının değil incinmesine, üzülmesine dahi dayanmazdı yüreği. Nice müritleri idrak perdelerini aralamıştır ona evlat olma nimeti ile. Onun ilminden faydalanan kimseler çektiği sıkıntılara isyan etmek yerine, bunu Allah'ın bir imtihanı bilip hamd etmişlerdir.

Gelen dünya nimetlerinin geçici olduğunu bilip, en güzel nimetin, imanın son radde-si olan aşk nimetine şükretmişler ve bu aşk üzere ömür tüketmeyi niyet almışlardır.

**Şu yalan dünyayı almış eline
Bütün evliyalar hayran haline
Nazar eder âşıkların gönlüne
Hiç şüphe eyleme bağlan Bedir'e**

Bedir Karahan Efendi, hakikat üzere yaşayan bir zattı. Herkesin hukukuna riayet eder, gönül yapmak üzere hareket ederdi. Onun ince yürekliliği, geniş ve ihsan dolu gönlünde nice taş kesilen kalpler yumuşacık olurdu. Nazarı, hidayete davet ederdi. Kalamındaki lezzet yüreklere serinlikti. O apaçık bir rahmet kapısıydı.

Bir gün komşusu karlı ve fırtınalı bir havada, gecenin bir yarısı Bedir Efendi'nin dışarı çıkıp titreyerek bir kayanın üzerine oturduğunu görmüştü. Öyle ki oturduğu yerde karlar eriyerek akmış, üzerine yağın karlar daha üzerine düşmeden buharlaşıp tekrar uçuyordu. Bedir Efendi o kadar sıkıntılı görünce çekinip yanına gidememişti. Bir sonraki gün ziyaretine giden komşusu, o haline şahit olduğunu ve sebebini sormuştu. Bedir Efendi: " Oğlum, bir evladımızın namazdan ve zikirten uzaklaştığı bize ayan oldu. Sıkıntının sebebi oydu ." buyurmuştur.

**Efendim müridin bekler
Dertlerine derman ekler
Günde beş yüz defa yoklar
Haline kurban olurum...**

Onun evladına duyduğu muhabbet, Peygamber Efendimiz (sav) bir sünnetidir. Resulü Zîşan Efendimizin güzel ahlak hazinesinden bir hazinedir.

O Peygamber Efendimize dost olup derdi ile dertlendiği için müridine sevgisi de bambaşkadır.

Kimler hangi sıkıntılarına deva bulmamıştır ki onun nazarında. Yarası olan yarasına, acısı olan acısına merhem bulmuştur o güzel Sultan'ın ikliminde. Mal mülk hırsı ile ömür geçirenler idrake uyanmış, bilmişlerdir bunların yalan dünyanın meşgalesi olduğunu ve kişiye Allah'ı unutturduğunu. El karda iken, gönül yarda olmuştur ona evlat olan gönüllerde. Çünkü o yeryüzünün irşat amiri, Resul kokan gülüdür.

Onun tasarrufunda, adap, incelik, Allah'a tevekkül, sabır ve şükür vardır. Yüreklere, güzel ahlak damlar aşk kokulu sözlerinden. Bir söz söylerse dilden değil özden çıkardı. Ondan dolayı da akla değil gönle nakşolurdu sözleri. Yine o sebeptendir ki; bir çınar misali oldu ellerinde yetişen fidanlar. Yatmaları ve gezmeleri Allah'ı zikir üzere yetiştirdi müritleri.

Bedir Efendi, Peygamber Efendimiz (sav) den sonra gelen veli zatlar arasında dahi ender görülen bir güzelliştir. Nazarını alıp da onun aşk kevserinden biraz olsun içenler, toplum içerisinde hemen seçilirler. Çünkü onun güneşi dahi kıskandıran nazarı, nice yüreklerde aşikâr bir cennet olmuştu. Hidayet nuru, takva güneşi ve aşkın güzel yangını, yer etmişti gönüllerinde. Müritleri, sevenleri, tanıyanları hep yolunu gözler sohbetini bütün tanıyanlar severdi. Şükür bizlere ki onun evlat olma nimeti bir cana verilen en güzel nimetlerden birisidir. Bedir Efendi'nin kapısını açık tutan Mürşidi Kâmil Sultan'ımız, Hadim-ül İslam Şeyh Muhammed Arap KARAHAN (k.s.) Efendimizde buyurmuştur ki, bugün can emanetini teslim eden ihvanlarını, dünya perdesinin arkasında ya Bedir Sultan'ımızın kendisi ya da bir vazifeli karşılamaktadır. Bedir Efendi'nin güzel sohbetlerine denk gelen müritlerinden naklolunmuştur ki; onun güzel ipine tutunan hiçbir evladını o gün o güzel şefaati ve Hakk'a geçen nazı ile yalnız bırakmayacak evladını o dehşetli hesap gününde sınıksız tutacaktır. Yine bir sohbetinde Bedir Efendi; "O hesap gününde inşallah sancağı bizler çekeceğiz. İnşallah buna hepiniz şahit olacaksınız." buyurmuştur.

Değerli kardeşlerim. Elbette ki Bedir Efendiye evlat olmak belli sorumlulukları ve belli vazifeleri de beraberinde getirir. Ona evlat olan kişi, evvela güzel ahlakını, dersini ve namazını, Kur'an'ı Kerim'i elden bırakmamalıdır. Bedir Efendimiz bir sohbetinde "Benim müridim, namaza ve Kur'an'a düşkün olur." buyurmuştur. Düşkün olmak demek; çok sevmek ve severek yapmak ve hakkını vermek demektir. Öyle ki, bizlerinde ondan aldığımız güzel tasarruf ve himmetle namaza ve Kur'an'a düşkün olmamız severek yapmamız gerekmektedir. O evladının her zaman geniş gönlü olmasını, öfkeyle değil tevazu ile hareket etmesini ve cömert olmasını isterdi. Çünkü kendisi de gayet cömert idi. Sofrasında daima misafiri ve müritleri yani evlatları vardı. Müritler arasında kıskançlığı, çekememezliği, birbirine haset etmeyi asla istemez ve titizlikle üzerinde dururdu. Daima müritlerin bir can gibi olmasını ve birbirlerinin müşküllerine yetişmesini nasihat ederdi. Fakirin gözetilmesini, birbirimizin sıkıntısından haberdar olmamızı ve birbirimizi daima sormamızı isterdi. Öyle ya. Sık olan safta şeytanın yer bulamayacağı gibi, bir olan gönüllerin arasına da şeytan giremezdi. El-hamdülillah ki bizler kulluk vazifesi en güzel

bir şekilde idrak edilecek kapıda evlat olmaya çalışıyoruz. Sultanımız da; "Evlatlarım, Sizler namazınızda ve zikrinizde devamlı olun. Güzel ahlak üzere yaşayın. Kur'an'ı okumaya ve amel etmeye gayret gösterin. Yarın huzuru mahşerde ola ki cehenneme gidecek olursanız sizin yerinize ben yanarım." buyurarak ne kadar şükretsek az olacak bir nimete sahip olduğumuzu bizlere göstermiştir. Bizlere düşen görev ise kapımıza sahip çıkmak, onun sofrasını açık tutup çorbasını

kaynatan Sultan Muhammed Arap Karahan (K.S.) Efendimizin güzel istikametinden ayrılmamak ve bize bırakılan bu güzel mirası ömrümüze aksettirmektir. Çünkü bu güzel emanet sadece bir lütuf değil, aynı zamanda Ümmeti Muhammed'e ulaştırmamız gereken bir borçtur. Bizler bu güzel aşkla ve canı gönülden bizlere akan himmetle insanlara bu dini İslam'ı, yaşantımızla aksettirmemiz lazımdır ki, bizlere bu aşkın kaynağını sorduklarında, bizde bir marifet olmadığını ve bu cennet güzelliğinin adresi Bedir Efendi'nin kapısı olduğunu anlatabilelim.

Rabbim bizleri bu idrak üzere yaşatsın. İhvanlarımızı bir can gibi eyleyip, benlik davası gütmekten, post derdine düşmeden, fitne kapılarını aralamadan, güzel ahlak üzere yürütsün. Bedir Efendi'nin hali ile hâllenip, ahlaki ile ahlaklanmak nasip eylesin. Biz acizlere, o Sultan'ın iki dünyada evladı ve komşusu olmayı nasip eylesin. Dualarımızda hiçbir ihvan kardeşlerimizi unutmamayı, nefsimizden önce kardeşlerimizi bilmeyi nasip eylesin. Rabbim yeryüzüne her baktığında bizi kendisini zikredenlerden ve kendisine şükredenlerden bulmayı nasip eylesin. Esselamu Aleyküm ve Rahmetullahi ve Berekatühü...

KARAHAN'IM

Aldım dersimi de çektim seherde
Hak nasip ederse kalkarmış perde
Hesabın gününde mahşer yerinde
Unutma beni de bul Karahan'ım

Tarikatı Muhammedi erleri
Açılmış sohbetle zikir evleri
Yetişir dergahta tevhit askeri
Mehdiye komutan ol Karahan'ım

Açarmış cennette gönül gülleri
Esermiş seherde tuğba yerleri
Toplamış yanına tüm müritleri
Götürür Rasul'e gül Karahan'ım

Cennetten akıyor kevser ırmağı
Almış eline de tevhid sancağı
Görelim hepimiz Cemalullahı
Himmet et bizlere gel Karahan'ım

Erol ŞENÖZ

BU NİCE OKUMAKTIR

Rabia KARAGÖZ

**“Bir Kitabullahı Ekber’dir seraser kâinat;
hangi harfi yoklasan manası hep Allah çıkar.”**

Geçtiğimiz ay Reşahat Dergisi yazarlarımız ve dergi gönüllülerimiz, Kayseri Dergâhında bir toplantı gerçekleştirdik.

Muhammet Arap Efendi’nin önderliğinde yapılan istişare toplantımız dergâhın manevi ikliminde dergi yazarlarımızın şevkle atan yürekleri eşliğinde başladı. Gözler tavsiye niteliğinde ki önerilere nazar eyledi.

Çok kıymetli bir sohbeta şahitlik etmenin heyecanı ile eller duaya kalktı. Efendi çok mühim konulara değindi. Ve ilk olarak “Okumak!” dedi. “Dergimizin bu sayısında bu konuya değinin.” Biraz da buruk gibiydi gönül insanı Muhammed Arap Efendi... Belli ki dergimize olan yetersiz ilgi üzmüştü efendiyi. İnci gibi dökülen sözleri ile başladı sohbetine... “Bedir Efendi Hazretleri keramet ilmi ve nazar ilmi ile irşat görevini sürdürdü.

Bizler ise bunun yanında okuma, yazma, Tefsir ve Hadis ilmine de ağırlık vererek devam edeceğiz görevimize” dedi. “Çünkü zamanın ihtiyacı bu yönde.” tespitinde bulundu. Sohbetin ana konusu ve akışı belli olmuştu. Allah acze ve celle'nin ilk emri “Oku!” ana konumuzdu.

Resulullah ‘Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’e gelen ilk vahyin ilk kelimesinin “أَرُقَا” = **Oku!**” olması münasebetiyle bunu ehli hâl ve ehli kalp, şöyle tefsir etmişlerdi.

“Oku! Her şeyi oku! Allah’ın kitabını oku! Allah’ın ayetlerini oku! Kâinat kitabını oku! Da-ima oku! Hidayete ermek, dalâletten uzaklaşmak için oku! İmanını kemâle erdirmek için oku! Allah adıyla oku! Yaratan Rabbinin adıyla oku! İnsanı bir kan pıhtısından yaratan, fakat ona her şeyi okumak, aydınlatmak, idrak ile anlamak ve anladığını yaşatmak imkânlarını veren yüce Rabbin adıyla oku! İnsana okumak nimetini ihsan ile en büyük lütfu gösteren Allah’ın adıyla oku! Öğrenmek için oku! Rabbine yaklaşmak için oku! Sebeplere nazar ederek müsebbibi oku! Esere bakarak ilâhî müessiri oku! Sanata bakarak gerçek sanatkarı oku! Kudret kaleminin bu âleme çizdiği her satırı oku! İnsana bilmediğini öğreten Allah’ın adıyla oku!”

İşte o zaman bu emre amade olmak zamanıydı. “Ama” dedi gönüller sultanı Muhammed Arap Efendi, “Maalesef günümüzde ülkemiz ve dünya müslümanları üzerinde ciddi oyunlar oynanıyor. Özellikle gençliğimizin düşünme hasletleri engellenip, okumadan yazmadan uzak kalması isteniyor. Müslümanlar üzerinde büyük planlar var. Dergi ve kitap ile tebliğ; yazılı ve sözlü basınla tebliğ vazifesi engellemeye çalışılıyor. Sohbet ortamlarını dağıtmaya niyet etmiş hastalıklı zihniyetler mevcut. İhvanımız bu noktada uyanık olmalı. Dergi aracılığı ile dergâhımızın gönüllere akan ilim deryasından faydalanmalı. Dergimizi fazlaca alıp dosta ahbaplara hediye etmeli. Daha fazla insana ulaştırılmalı” dedi. Hüzünlüydü Bedir Efendi’nin goncası. Devam etti anlatmaya: “Ama maalesef biz dergimizin kıymetini en yakınlarımıza, kendi ihvanımı-

za bile idrak ettiremiyoruz ki dışarıdan insanlara anlatalım” dedi. “Oysa bir arkadaşına maddi değeri olan bir hediye vereceğimize, manevi değeri çok büyük olan, insanların imanına takviye niteliğindeki Reşahat Dergimizden alıp hediye etsek gönüllere dokunur dualar alırız. Hem amel defterimiz kapanmaz. Sadakayı cariyeye işleriz.” dedi.

Evet, kâinatta bir kitap değil miydi, harf harf okunması gereken? Her bir ağaç, çiçek, böcek Allah’ın sanatlarını anlatan birer dergi değil miydi? Kuran okuyan her bir kul Mevlâ’nın “Oku!” emrine muhatap değil miydi? “

“Reşahat Dergimiz, Kırkgeçit’imizin özünden neşet etmiş bir nergis çiçeği bir gül bahçesidir. Her evde, her kitaplıkta ve her genç kızın çeyizinde bulunması gereken bir dergidir. Bitmesin diye yavaş yavaş okumamız gereken bir derya, bir coşkun pınarın gözüdür. Sahip çıkacağız.” dedi Muhammed Arap Efendi. “Yazacağız, okuyacağız ve tüm derviş gönüllülere ve dahi yaralı yüreklere ulaştıracacağız. Gayret, dua ve irade bizim mesleğimiz olacak. Hem kendimize hem çevremize ulaştırıp, Allah’a layık kul olma niyetimizi fiilen yerine getireceğiz.” Arap Efendi konuştuğu aklıma Mevlânâ’nın şu güzel tespiti geldi.

Mevlânâ Hazretleri, zahirî kitap okuma devrine “hamdım”; kâinatın esrarını okuma devrine “piştım”; ilâhî esrarı yakıcılığından kavrulma devresine de “yandım” ifadelerini kullanarak geçirdiği manevi merhaleleri ifadelendirmiştir. Bir dervişe tarif edilen yol gayet açık anlatılmış. İlahi esrarın yakıcılığından kavrulma devresi zahiri okumalar ile başlıyor. Önce dergimizi baştan sona tek tek okuyup, sonra ihvana ve çevremize ulaştıracacağız. Elimizden gelen gayreti gösterdikten sonra ise ardından gelecek yardım ve inayet şüphesiz ki Allah’tandır.

Reşahat istişare toplantımız dualar ve güzel temenniler ile nihayet buldu. Tüm yazarlar, dergi çalışanları ve sorumluları niyet eyledik. Dergimizin hüzünlü duruşunu neşvü nema-ya tebdil eyleyeceğimize... Allah celle celalühu yar ve yardımcımız olsun.

SİYER-İ NEBİ

FATMA ZEHRA ÇABUK

Bismillahirrahmanirrahim. Yüce Rabbimizin adıyla başladığımız bu konumuza öncelikle hepimizi sonsuz rahmet ve sonsuz merhamet sahibi olan Cenab-ı Hakkın selamı ile selamlamak isterim. Selamünaleyküm mümin kardeşlerim. İki Cihan Selver'i sevgili Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed Mustafa (sav) 'in âcizane dünyamızı şerefendirip, nuruyla aydınlatmış olduğu "İslamiyet öncesi Arap Yarımadasını" işledikten sonra ardından "En sevgilinin yürekleri burkan o hüznü dolu çocukluğunu" konu edineceğiz inşallah.

İslamiyet Öncesi Arap Yarımadası

Allah katında şüphesiz din olan İslamiyet gelmeden önce Arap halkı atalarının bütün kötü adetlerine sıkı sıkıya sarılmış bir toplumdur. Öyle ki bu toplumda tüm kötülükler, çirkinlikler kol geziyordu. Güçlünün zayıfı ezdiği, adaletten bahsetmenin mümkün dahi olmadığı, yetimin ise itilip kakıldığı bir düzen hakimdi. Gücün erkek evlat ile ölçüldüğü, kız çocuğunun hor görülüp hakeza bazı kabilelerce de diri diri toprağa gömüldüğü bu devire,

“Cahiliye Devri” denilmesi de bundandır. Adeta güven kelimesi anlamını yitirmişti. İnsanlar birbirine güvenemez olmuş, her iş hile ile yapılır hale gelmişti. Toplum köleler ve hürler diye ikiye ayrılırdı. Hürler kölelere her türlü eziyeti yapar ve onları eşya gibi alıp satarlardı. Ticaretlerin de ise faizsiz iş yapmazlar, hatta Arap tüccarlar faizi ticaretten ayırmazlardı. Bu konuda yüce kitabımız Kuran-ı Kerim de şöyle buyurmaktadır; “Faiz yiyenler mahşerde ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Bu onların zaten alış verişte

faiz gibidir demelerindedir. Oysa Allah alış veriş helal faizi haram kıldı.” (Bakara 275)

Arap Yarımadasına zayıf devletler hâkim olduğu için siyasi bir birlik yoktu. Bu yüzden insanlar kabileler halinde yaşarlardı. Kabileler arasında ise sürekli kan davaları, sınır anlaşmazlıkları gibi nedenlerden dolayı savaşlar olurdu. Böylesine bir cehaletin içinde savaşlar sadece haram ayları olan; Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep aylarında olmazdı. Bir nebze de olsun bu aylarda huzuru bulan Araplar

çeşitli panayırılar, etkinlikler ve şiir yarışmaları düzenlerdi. Bu etkinliklere başka şehirden de insanlar iştirak ederlerdi.

Toplumda ise başta Putperestlik, Mecusilik, Hristiyanlık, Yahudilik ve Haniflik gibi dini inançlar mevcuttu.

Arap Yarımadasına ise daha çok Putperestlik hâkimdi. Kendi elleriyle yapmış oldukları bu putları da Kabe'nin yanına dizlerlerdi. Onlara da çeşitli hediyeler sunup, kurbanlar kesilirdi. Putların yanına dizdikleri fal oklarıyla da kendilerince yapacakları işin kaderini belirlerdiler. Eğer okta yap çıkarsa onu yerine getirirler, yapma çıkarsa da vazgeçerlerdi. Oktan gelen bu cevabı da putun tercihi sayarlar ve kabul ederlerdi.

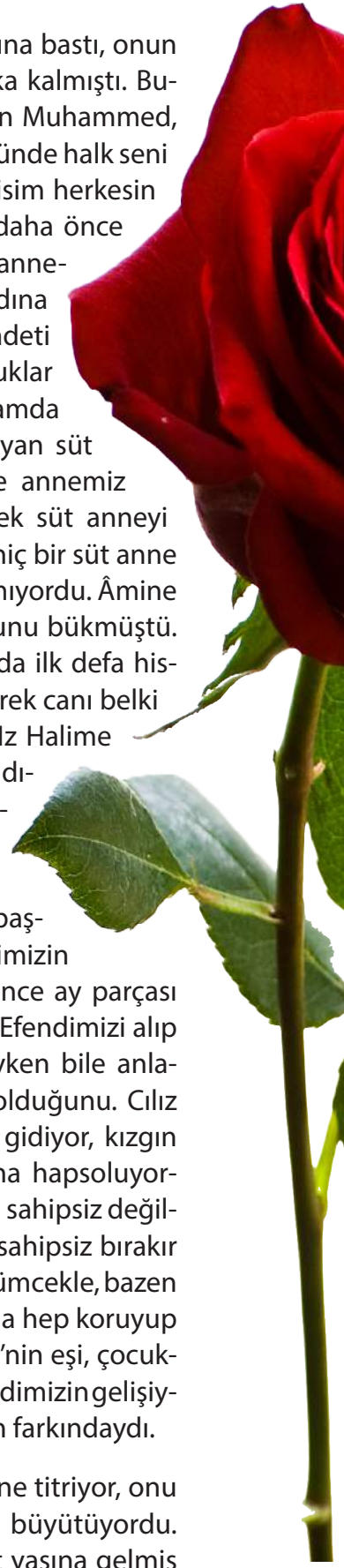
İşte sevgili Peygamberimiz böylesine koyu, böylesine karanlık bir cehaleti aydınlattı. Böylesine bir toplumun içine doğup âlemlere rahmet oldu. Hatemul enbiya oldu. Nuru tüm cihanı aydınlattı. Atalarının bütün kötü ve çirkin adetlerine sıkı sıkıya sarılan bir toplumu düzeltti. Tüm adaletsizlikleri, kötülükleri kaldırdı. Yetimin başını okşamayı öğretti. Üstünlüğün malda, mülkte, evlatta değil takvada olduğunu, muhtaca yardım eli olmayı öğretti tüm insanlığa...

Hız Peygamber Efendimizin Çocukluğu

Nur-u Ahmet Can Muhammed 571 fiil yılının 12 Rebiyülevvel (20 Nisan) ayında pazartesi gecesi, uğruna nice canların feda olduğu güzeller güzeli gözlerini açtı dünyaya. Peygamberlik çilesi bu ya, sevgili babası da iki ay önce terk eylemişti dünyayı. Âmine annemizin doğum yaptığını duyan efendimizin dedesi Abdulmuttalip, bumüjdeli haberi duyar duymaz ziyafetler verip, yemekler yedirmişti. En kıymetli oğlu Ab-

dullah'ın bu emanetini bağrına bastı, onun güzeller güzeli yüzüne baka kalmıştı. Buğulu gözleriyle "Senin ismin Muhammed, dilerim ki gökte hak yeryüzünde halk seni hayırla yâd etsin" dedi. Bu isim herkesin dikkatini çekmişti. Çünkü daha önce hiç duyulmamıştı. Âmine annemiz dünyalar güzeli evladına doyamamıştı. Mekke'nin âdeti üzerine yeni doğan çocuklar daha serin ve ferah ortamda yaşamak adına çölde yaşayan süt annelerine verilir. Âmine annemiz de buruk bir halde gelecek süt anneyi beklemeye başladı. Gelen hiç bir süt anne öksüz diye canlar canını almıyordu. Âmine annemiz çok üzümlüp boynunu bükmişti. Resul-i Ekrem belki de orada ilk defa hissetti öksüzlüğünü, o mübarek canı belki de ilk defa orada yandı... Hz Halime çıka geldi o sıra. En sona kaldığı için ona bebek de kalmamıştı. Allah'ın Habibin den başka. O da diğerleri gibi öksüz bir çocuğu almakta başta tereddüt etti. Ama Efendimizin peçesini kaldırıp onu görünce ay parçası yüzüne doyamadı. Hemen Efendimizi alıp yola koyuldu. Daha yoldayken bile anlamıştı onun hayırlı uğurlu olduğunu. Cılız merkebi sanki bir tay gibi gidiyor, kızgın güneş bile bulutların ardına hapsolüyordu. Efendimiz öksüzdü ama sahipsiz değildi. Rahman, sevgilisini hiç sahipsiz bırakır mı? Bazen bir bulutla, bir örümcekle, bazen de koskoca melek ordusuyla hep koruyup kolladı Habibini. Hz Halime'nin eşi, çocukları Abdullah ve Şeyma, Efendimizin gelişiyelen oluşan bolluk ve bereketin farkındaydı.

Hepsi Efendimizin üzerine titriyor, onu el üstünde tutup özenle büyütüyordu. Artık iki cihan Selver'i dört yaşına gelmiş ve annesi Âmine 'ye de kavuşma vakti gel-

mişti. Hz Halime son kez bağına bastı canlar canını, son kez o mübarek kokusunu içine çekti. Âmine annemiz de kavuşmuştu can parçasına. Yardımcısı Ümmü Eymen' le birlikte babasının yokluğunu hissettirmemeye çalışıyordu. Sen sakın üzülme Efendim senin yerine de baba dedik babalarımıza.

Resul-i Ekrem altı yaşına gelmişti. Annesi ve Ümmü Eymen' le birlikte Medine'ye sevgili babasının kabirini ziyarete gittiler. Yolda çok ağladın mı Sultanım baba diye, canın çok mu yandı, kaç kere özleyerek uyudun sevgili babacığını. Eve dönerken bambaşka bir ateş düşmüştü canlar canının yüreğine. Biricik annesi hastalanıp vefat etmişti Ebva Köyünde. İki cihan Selver'inin gözyaşlarına boğulmuştu Ebva. Efendimizin anne anne diye ağlamasıyla doldu Ebva'nın tüm sokakları. Sen sakın üzülme Efendim, senin yerine de anne dedik annelerimize. Hem öksüz hem yetim döndü canlar cananı Mekke'ye. Dedesi Abdulmuttalip bir başka açtı kollarını, sevgili torununa bir başka sarıldı. Onu hiç bir zaman yanından ayırmadı, hep üstüne titredi. Efendimizi öyle çok severdi ki dedesi, kimseye oturtmadığı kabile reisliği makamına yalnızca biricik torununu oturturdu. Öyle ki bazen torununa olan sevgisini evlatları bile kıskanırdı.

Sekiz yaşına geldiğinde Efendimizin yüreğine bir başka acı düşmüştü.

Sevgili dedesi Abdulmuttalip vefat etmişti. Yine Sultanımız üzölmüş, yine o mübarek göz yaşlarını dökmüştü. Dedesinin vasiyeti üzerine Efendimiz amcası Ebu Talip'in himayesi altına girmişti. Ebu Talip, Abdulmuttalip 'in yokluğunu aratmama-ya çalışıyor, efendimizin üzerine titriyor onu çok seviyordu. İki cihan Selver'ini kendi çocuklarından hiç ayırmamış, onunla hep ilgilenmiş ve el üstünde tutmuştur.

Peygamber Efendimiz, yetim ve öksüz kalarak tamamen Rabbi'nin terbiyesi altında yetişmiştir. Bu konu hakkında bir hadis-i şerifinde şöyle buyurmuşlardır; "Beni Rabbim terbiye etti ve terbiyemi de pek güzel yaptı."

Rabbim bizleri de Peygamber Efendimizin terbiyesiyle terbiyelenip ahlakıyla ahlaklanıp hayatına geçirenlerden eylesin inşallah.

Bir sonraki sayımızda da "Peygamber Efendimizin Gençliği" ni konu edineceğiz biiznillah. Cenab-ı Hak bizleri de bu yolun yolcusu eylesin yardımcımız olsun Selam ve Dua ile...

Kaynak:(Süyûti El-Camiu's Sağır 1, 12/ Bakara 275)

Faaliyetler

Adana Ziyareti 4 Ocak 2019

İskenderun Denizciler Ziyareti 5 Ocak 2019

Faaliyetler

Dört Yol Ziyareti 5 Ocak 2019

Hatay Ziyareti 6 Ocak 2019

Faaliyetler

Umre 16 Şubat - 3 Mart 2019

Umre 16 Şubat - 3 Mart 2019

Faaliyetler

Umre 16 Şubat - 3 Mart 2019

Umre 16 Şubat - 3 Mart 2019

Faaliyetler

Umre 16 Şubat - 3 Mart 2019

Adana 17-26 Mart 2019 Kermes

DOĞUŞTAN LİDER

İyi bir otomobile sahip olmak herkesin hakkı dedik, Fiat Egea'yı ürettik. Bu yolculukta yollara çıktığımız 2015'ten beri üst üste 3. kez yılın en çok tercih edilen otomobil modeli ezber bozan Fiat Egea oldu.* Bizi liderliğe taşıyan tüm müşterilerimize teşekkür ederiz.

*Otomotiv Distribütörleri Derneği'nin verilerine göre 2018 yılının En Çok Tercih Edilen Otomobil Modeli.

MARFİ OTOMOTİV Eyüp Sultan Mah. Doğu Çevreyolu No: 104/A Dulkadiroğlu/KAHRAMANMARAŞ Tel: (0344) 236 30 10

siz sağlığınıza
biz güveninizi
kazandık

özel sular
Vatan
HASTANESİ

ALO VATAN
223 60 60

www.ozelvatanhastanesi.com

İçin
sağlığınıza

özel sular
Hayat
HASTANESİ

Sağlığınıza için
doğru adres

ALOHAYAT
223 93 00

www.hayathastanesi.com.tr

Kurban Olurum

Benim Őeyhim Őeyhler başı
YetmiŐbeŐ seksendir yaŐı
Zikrettirir dağı taŐı
Zikrine kurban olurum

Bir bakiŐta nazar eder
İhvanları irŐad eder
Alır Muhammed'e gider
Yoluna kurban olurum

Efendim müridin bekler
Dertlerime derman ekler
Günde beŐyüz defa yoklar
Haline kurban olurum

Kırkgeçit'ten akar suyu
Medine'dir ana köyü
Rasulullah'tandır suyu
Suyuna kurban olurum

Dergah